

Kodėl tikiu ?

Atsakymai jauniems
ir visiems

UDK 23/28:282

At 39

Versta iš:

Alle guten Grunde, katholisch zu sein

Redaktion: Andreas Martin, Dresden

Nihil obstat:

ensor ad hoc deputatus Can. Vitoldus Masys

Imprimatur: Episcopus Panevėžensis Joannes Kauneckas

Nr. 70/10, 29 Martii a. D. 2010

Į lietuvių kalbą vertė: Vytautė Mačiukaitė

Redagavo: Angelė Raudienė, Elena Šidlauskienė ir

vysk. Jonas Kauneckas

© St. Benno Verlag, Leipzig

www.st-benno.de

ISBN 978-9955-659-38-9

Vyskupo žodis „Būti Žmogumi“	4
[vadas	6
1 Katalikai ir tikėjimas	7
2 Katalikai ir Dievas	14
3 Katalikai ir Jėzus Kristus	18
4 Katalikai ir Šventasis Raštas	25
5 Katalikai ir nuodėmė	29
6 Katalikai ir išganymas	33
7 Katalikai ir Bažnyčia	41
8 Katalikai ir sakramentai	45
9 Katalikai ir šventosios Mišios	53
10 Katalikai ir santuoka	59
11 Katalikai ir seksas	65
12 Katalikai ir šeimos gyvenimas	69
13 Katalikai ir maldos	73
Kaip elgtis bažnyčioje	79
Kai sunku tikėti	83
Kunigas Alfonsas Lipniūnas	90

Katalikas esu. Krikščionis esu. Žmogus esu. Tie trys dalykai dažnai yra kartu.

Rusų rašytojas Turgenevas pasakoja, kad kartą jis atėjo į kaimo bažnyčią. Pajuto, kad kažkas atsistojo už jo nugaros, ir dingtelėjo mintis: „Tai Jėzus“. Atsisuko ir mato paprasto kaimo bernioko veidą. Vėl žvelgia į altorių, bet vėl nusmelkia mintis: „Kristus stovi už tavęs“. Bet atsigręžęs mato tą patį bernioką. Kai trečią kartą pajuto, kad už jo stovi Kristus, suprato: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten aš esu jūsų tarpe“, – taip sakė Kristus. Ir Kristus vykdo savo žodžius: Jis dalyvauja tikinčiųjų bendruomenėje – Bažnyčioje.

Ir aš sutikau Jį tikinčiojo-kataliko asmenyje. Buvau Panevėžio moksleivis, išbadėjęs – visą savaitę neturėjęs duonos kąsnio burnoje. Akyse žalia. Net sėdinti gatvėje elgeta moterėlė pavakare turėjo vos pusę riekelės duonos. Jau kalbėjau sau: nebėra žmonių. Ir Dievo nebėra. Bet štai mergaitė sustojo, iš visų kišenių iškrapštė visus pinigus ir, supylusi į pintinėle, nuėjo linksma. Pamačiau tik kryželį ant jos krūtinės.

Mano krūtinę užliejo karštis, ėmiau sau kalbėti: „Žiūrėk, ji pamatė Jėzų. Juk Jėzus Kristus sako: „Ką padarėte vienam iš mažiausiųjų, man padarėte“ (plg. Mt 25,40).

Ir pamačiau visam gyvenimui Dievą, pamačiau kataliką, pamačiau Žmogų. Tada subrendo mano pašaukimas būti kunigu, kad rodyčiau žmonėms Jėzų-Žmogų. Visam gyvenimui pasirinkau šūkį: „Žiūrėti Jo žvilgsniu“.

Manau, mes visi turime žiūrėti Jo žvilgsniu į pasaulį, į kiekvieną žmogų. Todėl reikia, labai reikia šiame žiauriame pasaulyje tokio žvilgsnio. Reikia, kad ir Tu, Sese, Broli, būtum tikru kataliku, žvelgiančiu Jėzaus žvilgsniu.

*Laiminu Jus
ir meldžiu
Dievą palaimos
Jūsų gyvenimui.
Prašau ir Jūsų
kasdienės maldos.*

Vyskupas Jonas Kauneckas

+ J. Kauneckas

Tikimės, kad perskaitęs šią knygėlę geriau suprasi, kas yra katalikas. Nesiruošiame teigti, kad katalikai kuo nors išsiskiria iš kitų. Žmonių minioje tikriausiai neatpažintume, kuris iš jų katalikas, o kuris ne. (Netgi kunigai viešumoje dažnai nešioja kaklaraiščius, ir yra daug pasauliečių, mėgstančių rengtis juodais drabužiais!)

Bet katalikų tikėjimas turi įtakos jų požiūriui į save ir pasaulį. Tikėjimas kartais netgi nulemia žmogaus apsisprendimą, renkantis gyvenimo kelią. Jis padeda kiekvienam asmeniui formuoti savo charakterį, idealus ir vertybes. Jis daro įtaką netgi tiems, kurie, atrodo, ir ne taip intensyviai domisi tikėjimu.

Šios knygos tikslas – sudominti tave arba pagilinti tavo supratimą apie katalikų tikėjimą. Todėl tolimesniuose puslapiuose bus atskleidžiama katalikų tikėjimo ir kai kurių bažnyčiose atliekamų apeigų prasmė ir mėginama paaiškinti, kodėl jos yra tokios svarbios kiekvienam katalikui.

Kiekvienas žmogus tikėjimą įsivaizduoja vis kitaip...

- Katalikams tikėjimas labai reikšmingas, kadangi jis atsako į svarbiausius žmogaus egzistencijos klausimus: „Kas aš esu? Ar gyvenimas turi prasmę? Geras ar blogas yra pasaulis?“ Į tokius klausimus negali atsakyti nei mokslininkai, nei politikai, nei ekonomistai.
- Yra manančių, kad toks posakis, kaip „Garbė Jėzui Kristui!..“ - nieko nereiškiantis pasakymas.
- Dalis žmonių yra įsitikinę, kad galima apsieiti ir be religijos („Ligi šiol be jos išsivertėme, tai kam mums jos dabar reikia“).
- „Opiumas liaudžiai“, – taip religiją vadino Karlas Marksas.
- Žmogus linkęs prie ko nors prisirišti, kitaip jam gyvenimas būtų sunkiai pakeliamas. Žmogiškosios egzistencijos gelmėje slypi didžiulė, mūsų

Paslaptis

Katalikai nebijo žodžio „paslaptis“. Paslaptis – tai realybė, nors žmogus niekuomet iki galo nepajėgia suvokti pačios giliausios jos prasmės. Ar mes

tai pripažinsime, ar ne, – mus supa paslaptys. Pavyzdžiui, kuo labiau tyrinėjame ir analizuojame gamtą, tuo aiškiau suvokiame, kaip mažai mes ją pažįstame.

Kai norime ką nors išsiaiškinti, imame kelti klausimus. Beieškodami atsakymų į juos, susiduriame su aibe naujų neaiškumų.

Daugiausia klausimų yra susijusių su arčiausiai mūsų esančia paslaptimi, kuri vadinasi

Žmogaus paslaptis

Pamąstykite apie kokį nors asmenį, kurį mes mylime, ir suprasime, jog šio žmogaus mes kaip reikiant nepažįstame ir niekuomet jo iki galo nepažinsime. Mėgindami ką nors ištyrinėti ir apibūdinti, greitai pastebėsime, kad pasakyti norisi kur kas daugiau, nei įmanoma išreikšti žodžiais.

Net save analizuodami pastebime, kad ir mums glūdi tam tikra mūsų esybės dalis, kurios neįmanoma apibrėžti. Žmogus žino – ji yra, bet vis tiek ji lieka paslėpta. Tai ir yra paslaptis.

Tikėjimas pripažįsta, jog egzistuoja daugybė dalykų, kurių mes negalime matyti, girdėti, pasverti ar išmatuoti.

Tikėjimas pripažįsta, kad greta akivaizdžiai egzistuojančio regimojo pasaulio yra ir neregimasis – paslaptingas pasaulis, kuris glūdi visų dalykų esmėje.

Tikėjimas pripažįsta, jog paslaptis nėra kažkoks

miglotas ir tolimas dalykas, – su ja mes susiduriame kiekvieną dieną.

Visos religijos įvairiais būdais mėgina išsiskverbti į šią paslaptį. Tai daryti bando ir katalikų tikėjimas.

Kuo galima remtis?

Ar tikėjimas yra tik ramentas?

Ne, tikėjimas kaip tik yra ramento priešingybė. Jis mums padeda tvirtai stovėti ant savo kojų ir žvelgti realybei į akis. Tikėjimas suteikia drąsos kelti sau esminius gyvenimo klausimus. Jis mus moko spręsti daugelį gyvenime išskylančių problemų. Alkoholis, narkotikai arba astrologija – būtent šie dalykai ir yra tie ramentai, kurių žmonės stveriasi. Kaip tik jie ir kliudo suvokti atsakomybę už savo gyvenimą.

Jokio džiaugsmo

Religinas žmogus nuolat privalo mąstyti apie pomirtinį gyvenimą. Ar tai neatima iš jo gyvenimo džiaugsmo ir malonumo gyventi?

Katalikai tiki, kad Dievas žmones sukūrė iš meilės, kad Jis jiems linki laimės jau čia – žemėje, ne vien tik danguje. Tikros laimės pagrindas yra meilė. Meilė, kurią patiria žmonės bendraudami vienas su kitu, iš esmės nesiskiria nuo meilės, jungiančios Dievą su žmogumi. Kaip auga ir tobuleja žmogiškoji meilė, taip kinta ir tobuleja žmogaus ryšys su Dievu jau dabar, šiame pasaulyje.

Šią stiprėjančią meilę Dievui ir supratimą, jog Dievas jį myli, katalikas suvokia ne kaip našta, o kaip didžiulį džiaugsmą.

Mokslas ir tikėjimas

Gal išsivysčius mokslui tikėjimas tapo nereikalingas?

Mokslas ir tikėjimas tyrinėja tą pačią tikrovę, bet jie kelia skirtingus klausimus. Mokslas ieško atsakymo į klausimą „kas?“, o tikėjimas – į klausimą „kodėl?“ Anksčiau žmonėms atrodė, kad, atradus atsakymą į klausimą „kas?“, nėra reikalo atsakyti į klausimą „kodėl?“ Jie manė, jog mokslo paskirtis – tik viską stebėti ir išmatuoti. Einšteino reliatyvumo teorija pakeitė tokį požiūrį į mokslą. Šiandieniai mokslininkai daug atsargiau formuluoja savo teiginius. Dabar ir mokslininkai abejoja, ar iš viso yra įmanomi absoliučiai objektyvūs paaiškinimai.

Tobulėjimo erdvė

Neatrodo, kad religingi žmonės būtų geresni už kitus. Tai kam tuomet tas tikėjimas?

Tikėjimas – tai ne koks nors mechanizmas, kuris imtų ir padarytų žmogų tobulesnį. Svarbiausia jame – pažinti Dievą: Jo meilę, Jo kūrybą, Jo gerumą ir Jo dovanas. Tikėjimas skatina žmones darytis vis geresnius. Yra pagrindo tvirtinti, kad jie yra žmoniškesni, negu būtų tuo atveju, jei gyventų be religijos. Geriau gyventi tokiaime pasaulyje, kur yra tikinčių žmonių, savo gyvenimą

tvarkančių pagal Dievo reikalavimus. Savaime suprantama, kad prisidengus tikėjimu dažnai būdavo piktnaudžiaujama, ir dėl to mes negalime religijos kaltinti dėl visko, kas buvo padaryta naudojantis jos vardu.

„Noriu, kad jūs su manimi eitumėte į dangų!“

Šveicarų chemikas ir atomų tyrinėtojas Max'as Thiurkauf'as savo gyvenimą lygina su lipimu į vėliavos stulpą. Žmogus vargsta, kol užkopia daugybę laiptelių į viršų, o ten pamato užrašą: „Stulpo pabaiga“.

Thiurkauf'o gyvenimas prabėgo taip: mokslai, abitūros egzaminai vakarinėje mokykloje, studijos, doktorantūra, profesoriaus laipsnis Bazelyje. Jo interesų sritis – fizikinė chemija. Šis žmogus pasiekė labai daug.

Vieną dieną šis mokslininkas supranta, kad jo tyrimų rezultatus (sunkiojo vandens išgavimą) galima panaudoti ir antihumaniškiems tikslams. Jis giliai susimąsto: ar viską, kas tik įmanoma, galima sau leisti daryti? Nuo to laiko šis klausimas nepalieka jo ramybėje.

Pasiekęs savo sėkmės aukštumas, Thiurkauf'as ėmė kelti į viešumą tas problemas, kurias matė: ozono skylės, manipuliavimas genų inžinerija, oro užterštumas, branduolinių reaktorių katastrofos!..

Thiurkauf'as įspėjo žmones dėl pavojų ir plovė šaką, ant kurios pats sėdi! Tas, kuris priešinasi ekonomikos pažangai, tampa pats ekonomiškai

nenaudingas. 1967 m. spaudžiant pramonininkams ir politikams Max'as Thiurkauf'as buvo priverstas palikti darbą universitete, nors tai buvo jo stichija. Jam buvo leista ir toliau skaityti paskaitas, bet be jokio atlygio!

Profesorius, savaime suprantama, turėjo gauti iš kur nors lėšų pragyvenimui. Jis pradėjo gyventi iš ...oro! Tapo skraidymo mokytoju ir 10 metų dirbo Bazelio oro uoste. Jam pavyko pakilti daug aukščiau negu vėliavos stiebo viršūnė ir pradėti naują skrydį į tokias erdves, iš kurių galėjo matyti kur kas daugiau ir padaryti dar reikšmingesnių atradimų nei būdamas aukštosios mokyklos katedroje.

Taigi Thiurkauf'as pamažu vėl atrado tikėjimą Dievu, kuris „gyvena aukštybėse“ (plg. Iz 33,5)! Dvidešimt penkerius savo gyvenimo metus jis paskyrė suaugusiųjų mokymui. Labiausiai jam rūpėjo jauni žmonės. Jis kreipė jaunuolių dėmesį į jų pačių gyvenimo bei pasaulėžiūros prieštaravimus, ragindamas juos apsispręsti būti uoliais krikščionimis, skatino neatsiriboti nuo mokslo ir kartu patarė, kad nereikia per daug akiai juo sekti.

Thiurkauf'as tuo metu patraukė prie Evangelijos daug jaunuolių ir pats tapo nuolankiu žmogumi. Kai koks išsišokėlis iš kurios nors austrų gimnazijos klasės išvesdavo jį iš kantrybės (Thiurkauf'as sakydavo: „Jam panosėje – dar tik pūkeliai ir nežinia, kas iš jų išaugs, barzda ar plunksnos...“), taigi kai toks jaunuolis suniurnėdavo: „Na kas,

pone profesoriau, iš tų tavo pamokslų? Kam jie reikalingi“, – ir tuomet Thiurkauf'as, stovėdamas prieš kokius 300 gimnazistų, taip atsakydavo: „Noriu, kad jūs kartu su manimi nueitumėte į dangų“. Jis manydavo, jog šie pradės juoktis. Netgi smarkuoliai pritildavo. Paskui, žiūrėk, ne vienas prieina prie jo ir klausia: „O ką gi reikia daryti, jei nori patekti į dangų?“

Pirmajame skyriuje mes sakėme, kad mus supa paslaptis. Tai paslapčiai nusakyti vartojamas vienas žodis, ir tas žodis yra „**Dievas**“.

Deja, dauguma žmonių suvokia Dievą ne kaip protu neaprepiamą visų dalykų pradžią, o kaip

- be galo galingą žmogų (supermeną) danguje,
- žaibus svaidentį darbų vykdytoją,
- marionečių teatro aktorių, kuris pagal nuotaiką tampo „vargšą žmogelį“,
- pusiau miegantį senį arba netgi tironišką despotą, neįturtų jokiai žmogiškai kančiai.

Tokie yra vaizdiniai, kuriuos žmonės patys sau susikūrė. Jie bando įsivaizduoti Dievą panašų į save. Jiems patogiau viską sumažinti ir supaprastinti, nes neįtikėtai jaučiasi akivaizdoje tokių dalykų, kurių negalima nei pasverti, nei išmatuoti.

Žmonės bando apibūdinti Dievą ir padaryti Jį suprantamą. Kai jie šitaip elgiasi, tuomet Dievo įvaizdis iškreipiamas ir atsitinka taip, kad tame iškreiptame įvaizdyje nesunkiai galima atpažinti pačių žmonių baimes, rūpesčius ir kaltės jausmus. Todėl jų įsivaizduojamam Dievui dažniausiai būdingi griežti ir autoritariški bruožai. Gal tada būtų geriau jau visai nekalbėti apie Dievą! Bet jeigu mes visai apie Dievą nekalbėsime, tai nebus jokios galimybės Jį pažinti.

Tai yra sena ir visuomet aktuali problema. Katalikai (ir kiti krikščionys) tiki, kad Dievas pats apsidriškė visiems žmonėms.

Pirmiausia Jis apsidriškė žydams, o Dievo ir žydų tautos istorija yra papasakota Senajame Testamente. Tenai mes susiduriame su gailestingu, mylinčiu ir užjaučiančiu Dievu. Jis pasilieka su savo tauta net ir tuomet, kai ši nuo Jo nusigręžia.

Štai kaip, pavyzdžiui, pranašas Ozėjas rašo apie Dievo meilę: „Kai Izraelis buvo vaikas, aš jį pamilau... Aš pats mokiau Efraimą vaikščiot, savo rankose juos nešiojau... Siejau juos su savimi pajautų saitais, meilės ryšiais. Buvau jiems kaip tie, kurie glaudžia kūdikius prie skruosto. Nusileidau ligi jų, kad juos pamaitinčiau“ (Oz 11,1-4).

Krikščionys tiki, kad šitokia Dievo, kaip iškilios ir mylinčios esybės, samprata išsipildė pačiu nuostabiausiu būdu. Dievas ne tik apsidriškė pasaulyje, bet padovanojo mums pats save tapdamas žmogumi – Jėzumi Kristumi. Jėzus mums ne tik pasakoja apie Dievą; Jis mums parodo, koks yra Dievas. Todėl Jo gyvenimas katalikams ir kitiems krikščionims yra labai svarbus.

Dievo įrodymas

Labai gera ir gražu kalbėti apie Dievą. Bet iš kur žmogus apskritai žino, kad Jis egzistuoja? Kokį galima pateikti įrodymų?

Pirmiausia kyla nuostabos jausmas. Kai susimąstai apie visatą ir savo vietą joje, negali atsikratyti

šio jausmo: esi čia, bet tau visai neaišku, iš kur tu čia atsiradai.

Be to, įsitikini, jog nesi paliktas vienas grumtis su nepažįstamomis jėgomis, tačiau esi laisvas, ir šita laisvė kelia tau tam tikrus reikalavimus. Kai susimąstai apie galimybę pasirinkti gerį ar blogį, supranti, kad savo poelgius vertini pagal standartą, toli prašokantį mūsų paprastų žmogiškų svarstymų ribas.

Atrodo, kad žmogus turi užprogramuotą instinktą, kuris padeda nujausti, jog yra kažkas ar kas nors – vienintelis, galintis atsiliepti į jo giliausiai paslėptus troškimus.

Kenčiantis pasaulis

Jei Dievas yra visagalis ir visus mylintis, kodėl

Jis leidžia pasauliui kentėti?

Tai dažniausiai girdimas priekaištas, nukreiptas prieš tikėjimą į Dievą. Pirmiausia derėtų paklausti: koks būtų pasaulis, jei jame nebeliktų absoliučiai jokios kančios? Savaimė suprantama, kad pasaulis tuomet atrodytų visiškai kitaip net ir fizine prasme. Pasaulis, kuriame, pavyzdžiui, nebūtų jokių žemės drebėjimų, sausrų, potvynių, ligų, turėtų fiziškai atrodyti visiškai kitaip nei tas, kuriame mes gyvename. Šiuolaikiniai mokslininkai vis įtikinamiau įrodo, jog tai neįmanoma. Tokie yra dėsniai. Dėl jų gali vystytis gyvybė žemėje. Dėl tų pačių dėsnių veikimo kenčia ir žmonės. Be to, egzistuoja kančia, kurią žmonės sukelia patys sau ir kitiems. Norint tai pakeisti, reikėtų

pakeisti pačius žmones, iš jų atimti laisvą valią, kadangi galimybė piktnaudžiauti ir laisva valia yra neatskiriamos viena nuo kitos. Ar pasaulis būtų geresnis, jei mes neturėtume laisvos valios ir elgtumėmės kaip užprogramuoti automatai? Atrodo, kad kančia – mūsų pačių egzistencijos pasekmė. Būtų klaidinga manyti, jog Dievas yra abejingas mūsų kančioms. Krikščionys tiki, kad Dievas apsireiškė Jėzaus Kristaus asmenyje.

Tapęs žmogumi pats Dievas pasidavė šio pasaulio, kurį pats yra sukūręs, dėsniams iki Jėzaus mirties ant kryžiaus. Bet Jis taip pat parodė, jog kančią galima perkeisti į gyvenimą, o blogį nugalėti meile. Neįmanoma iki galo paaiškinti, kodėl pasaulyje egzistuoja kančia, bet gal šis trumpas komentaras padės jums suprasti kančios reikšmę.

Dievas – kaip norų išpildytojas

Ar Dievas nėra paprasčiausiai žmonių išgalvotas?

Žmonės linkę tikėti antgamtine būtybe, kuri juos apsaugotų nuo žiaurios gyvenimo tikrovės. Viena iš didžiausių religingų žmonių pagundų yra noras susikurti tokį Dievą, kuris jiems patiems būtų patogus. Tai nereiškia, kad neegzistuoja tikrasis Dievas. Dėl tos priežasties krikščionys privalo nuolatos tikrinti savo dvasinį Dievo „paveikslą“ Dievo apsireiškimo Jėzuje Kristuje šviesoje. Dievas nėra nei patogus, nei perdėtai malonus. Jis yra Dievas, kuris iš mūsų reikalauja tapti tuo, dėl ko Jis mus sukūrė.

Įsivaizduokime, kad erdvėlaiviu iš Marso atvyksta mažas žalias žmogeliukas. Ko mes jo pirmiausia klaustume?

Jei jis mums suprantama kalba galėtų prabilti, tai jo prašytume perduoti apie gyvenimą Marse šiek tiek tokios informacijos, kurios mes negalime gauti koku nors kitu būdu, ar ne tiesa?

Ką mes tuo norėjome pasakyti, tai ir yra, kad kai kurie žmonės Jėzų laiko tam tikros rūšies marsiečiu: jie mano, jog jis atvyko iš kito pasaulio, kad mums šį tą papasakotų apie Dievą ir apie tai, ko Jis iš mūsų nori.

Dievas ir žmogus

Tačiau katalikams Jėzus – visai kas kita. Katalikai tiki, kad Jėzus yra Dievas. Bet jie taip pat tiki, kad Jis yra ir tikras žmogus. Kitaip tariant, jis nėra joks dieviškasis ateivis, kuris atkeliavo į žemę persirengęs žmogumi.

Jėzus yra tikras žmogus. Jis gimė šiame pasaulyje. Jam reikėjo išmokti vaikščioti, skaityti ir rašyti. Jis yra vienas iš mūsų. Ir todėl jo gyvenimas yra toks reikšmingas. Jėzuje jungiasi Dievas ir žmogus. Jėzus mums parodė, kad Dievas ir žmonija yra reikalingi vienas kitam.

Jėzus atskleidė mums, koks yra Dievas, nepa-

kartojamu būdu, kurį mes galime suprasti, – apgyvendino kaip žmogų tarp kitų žmonių. Jis tapo Dievu mums dabartyje. Tarsi Dievas norėtų pasakyti:

Žiūrėk, aš esu kaip Jis, o Jis yra vienas iš jūsų!

Ką mums dar byloja Jėzaus gyvenimas apie Dievą? Evangelijose mes skaitome: Jėzus atleidžia nusidėjėliams; Jis gydo ligonius; Jis yra švelnus; Jis yra kantrus; Jis atgaivina žmones; ir galiausiai Jis atiduoda už mus savo paties gyvybę.

Taigi tas Dievas, kurį mums atskleidžia Jėzus, taip pat yra ir gyvybę teikiantis Dievas. Jei mes tikime Jėzų, tai Dievo daugiau negalime laikyti autoritarišku ir gyvenančiu kažkur toli nuo mūsų esančiame danguje.

Jėzus parodo mums kitokį Dievą. Dievui nusakyti tinkamas žodis yra „Tėvas“. Jo santykis su Dievu yra šiltas, nuoširdus ir malonus. Netgi toks, kad Jėzus gali ištarti:

„Aš ir Tėvas esame viena – kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą!“ (Jn 14,9).

Tai pakeičia netgi mūsų sampratą apie mus pačius. Mes esame vaikai mylinčio Dievo, kurį, kaip Jėzus mums sako, turime vadinti Tėvu. O ką reiškia būti Dievo vaiku?

Jėzaus buvimas žemėje mums parodo žmogų, kuris gyvena visiškoje harmonijoje su Dievu. Jis nėra nei baikštus, nei išsigandęs. Jo santykis su Dievu sąmoningas. Jėzus žino, kas Jis toks, ir nesvyruodamas sutinka sunkumus, kuriuos Jam paruošia gyvenimas. Jis yra ištikimas Evangelijai,

kurią skelbia. Trumpai tariant, Jis yra tobulo žmogaus paveikslas:

1. Jis mums parodo, koks yra Dievas, vieninteliu būdu, kurį mes galime suprasti: pats gyvendamas tarp žmonių.
2. Jis mums parodo, ką reiškia būti tikru žmogumi. Iš to matome, kad Jėzui svarbiau pasakyti, kas mes esame, o ne patarti, ką mes turime daryti. Jo uždavinys – mus padaryti ne religingus, o pilnesnius gyvybės.

Faktai apie Jėzų

Kokie yra istoriniai Jėzaus gyvenimo faktai?

Be evangelijų, dar egzistuoja ir romėnų bei žydų istoriniai šaltiniai, kuriuose yra užsiminta apie Jėzaus ir jo mokinių veiklą. Du romėnų rašytojai – Plinijus (rašė apie 112 m.) ir Tacitas (55-120 m.) – mini krikščionis ir vadina juos maištininkais. Žydų istorikas Juozapas labai išsamiai aprašė Jėzų Kristų, kurį jis vadino „stebukladariu“. Jis aprašė Jo gyvenimą, mirtį bei „pagarbią baimę keliančius ženklus“, kurie buvo po nukryžiuavimo. Juozapas buvo žydas, bet daugelį metų dirbo romėnams kaip politikas, karys ir istorikas. Jis neturėjo nieko bendra su krikščionybe. Jo tapatybė ir liudijimai yra absoliučiai tikri.

Žmogus iš praeities

Kaip galima būti pasekėju to, kuris mirė prieš 2000 metų?

Kristus, krikščionių supratimu, buvo visai ne

toks, kaip kiti mirę didieji žmonės, pavyzdžiui, kaip Julijus Cezaris ar Napoleonas. Jie tiki, kad Jėzus po savo mirties ant kryžiaus prisikėlė iš numirusių. Jie tiki, kad Jėzus ir šiandieną yra gyvas ir per Šventąją Dvasią daro įtaką savo pasekėjams. Per pastaruosius 2000 metų milijonai žmonių yra patyrę gyvą Kristaus artumą ir pajutę, kad Jis jų gyvenimams yra suteikęs gilesnę prasmę ir tikslą.

Tai ypač jautriai patyrė rusų rašytojas Fiodoras Dostojevskis. Jis bandė sukurti tobulo, švento žmogaus paveikslą. Nesėkmingai bandė – pats prisipažįsta, kad tai jam nepavyko. Laiške Fonvizinai (1854-02-20) jis rašo: „Nėra nieko gražesnio, gilesnio, simpatiškesnio, protingesnio, narsesnio, vyriškesnio ir tobulesnio už Kristų. Ir ne tik nėra, bet su pavydžia meile sakau sau, kad nė būti negali. Maža to, jei kas nors man įrodytų, kad Kristus už tiesos ribų (ir jei iš tikro tiesa būtų prieš Kristų), tai man labiau norėtūsi pasilikti su Kristumi, negu su tiesa“.

Prisikėlimas

Kaip galima tikėti tuo, kad Jėzus Kristus atgijo po to, kai buvo miręs ant kryžiaus?

Iš tiesų krikščionys netiki, kad Jėzus vėl atgijo. Jie tiki, kad Dievas, Jo Tėvas, Jį prikėlė naujam gyvenimui – amžinajam gyvenimui, kuriam mirtis jau nebeturi galios. Krikščionys tiki, kad prisikėlęs Kristaus kūnas jau nebegali numirti. Jis nugalejo mirtį. Todėl krikščionys dar sako,

kad Jėzus yra gyvas ir šiandieną.

Jų tikėjimo prisikėlimu pagrindas – pirmųjų Jėzaus mokinių liudijimas. Jie matė Jėzų po prisikėlimo ir valgė bei gėrė drauge su Juo. Ši patirtis perkeitė juos. Jie tapo šių įvykių liudytojais – skelbė, kad tas Jėzus, kuris buvo nukryžiuotas, prisikėlė iš mirties. Jėzaus prisikėlimas – unikalus atvejis. Mes negalime paaiškinti, kaip tai įvyko. Lygiai taip pat mes to negalime moksliskai įrodyti. Mes tegalime teigti, remdamiesi tų įvykių liudininkais, kad tai įvyko, ir skelbiame apie tai jau 2000 metų, nes esame patyrę, jog Jis ir dabar dalyvauja mūsų gyvenime.

Per daug Bažnyčių

Jei krikščionys yra Kristaus sekėjai, tai kodėl jie suskilę į daugelį Bažnyčių? Ar jiems nederėtų priklausyti vienai Bažnyčiai?

Didžiausi skilimai Bažnyčioje įvyko XI amžiuje (Rytų ir Vakarų schizma) ir Reformacijos laikotarpiu XVI a., kuomet protestantai (Evangelikų Bažnyčia) atsiskyrė nuo Katalikų Bažnyčios. Tam turėjo įtakos ir skirtingos formuluotės tikėjimo klausimais, ir politika bei prietarai. Šiandieną dauguma krikščionių sutaria, kad šie Bažnyčios skilimai buvo skandalas ir kad tai prieštarauja Kristaus mokymui. Daug kas daroma tiems nesutarimams įveikti: vyksta pokalbiai tikėjimo ir bažnytinės tvarkos temomis, bendros ekumeninės pamaldos, rengiamos bendros karitatyvinės ir kitokios akcijos. Tokiu būdu pastaraisiais

dešimtmečiais pasiekta nemaža bendrumo. Vis dėlto nepasitikėjimą ir nesusipratimus, kylančius iš šimtmečiais trukusio atsiskyrimo, galima pašalinti tik labai pamažu. Krikščionys priima kiekvieną nedidelę pergalę kelyje į vienybę kaip Dievo dovaną, pavyzdžiui, metinę maldų savaitę už krikščionių vienybę nuo sausio 18 d. iki 25 d.

Arka

Karininkas ir generalgubernatoriaus sūnus, filosofijos profesorius Paryžiuje, vėliau eilinis bendruomenės su psichiškai atsilikusiais narys – tokia yra Žano Vanjė (g. 1928 m.), „Arkos“ įkūrėjo, karjera.

1964 m. kanadietis tvirtai apsisprendžia tapti tikru Kristaus sekėju. Dievo Sūnus, tapdamas žmogumi, kiekvienoje žmogiškoje būtybėje paliko savo dieviškuosius bruožus, kiekviename iš mūsų galima sutikti Jėzų Kristų, ypač vargšuose ir luošuosiuose. Tokių žmonių bendruomenėje Jį susitinka ir Žanas Vanjė.

Artimo meilės jis nesieja su nuopelnais, kurie garantuotų jam po mirties gyvenimą danguje. Tarp šių vargšų Žanas nori sutikti Dievą. Nori, kad neįgalieji patirtų bendruomenės reikšmę ir joje gyvendami pamatytų tarp jų esantį Jėzų.

Vargšai, nuskriaustieji, kuriuos mūsų visuomenė buvo nustūmusi į šalį, atsiduria centre. Jie kviečia į vienatvę ir bendrystę. Jie yra tie, kurie moko mylėti.

Gyventi bendruomenėje „Arkos“ nariams reiškia

ne tik kartu būti, ne tik kartu dirbti. Bendruomenė – tai šeima, kuri gyvena pagal Dievo pateiktą modelį. Dievas mums apsireiškė kaip triasmenis Dievas: Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. Dievas yra tarsi šeima, ir pagal šios šeimos modelį Jis norėjo sukurti ir sukūrė vyrą ir moterį, žmogiškąją šeimą.

Taip supranta ir vertina Žanas Vanjė paskutinę Jėzaus kalbą, pasakytą prieš Jo mirtį, labai panašią į maldą, kurioje prašoma, kad visi žmonės būtų viena ir mylėtų vienas kitą tokia meile, kokia jungia Jį – Jėzų su Jo dangiškuoju Tėvu (plg. Jn 17).

Kelis dešimtmečius gyvendami kartu, „Arkos“ nariai patyrė, jog bendruomenė bus darni, jei jos nariai sugebės vienas kitam dovanoti ir atleisti. Tokį pavyzdį davė Jėzus Kristus bendraudamas su savo mokiniais ir mokinėmis.

Būti krikščioniu pagaliau reiškia gyventi su Kristumi, savu gyvenimu ir kartu su visa Bažnyčia liudyti Jėzų Kristų pasauliui. Tai yra didžiulis uždavinys, dar daugiau – pagrindinis tikslas. Žanas Vanjė, Henris Nouwen'as ir daugelis kitų „Arkos“ narių įgijo daug vertingos patirties ir mielai ją dalinasi su kitais.

Šventasis Raštas – tai ne viena knyga, o knygų rinkinys, parašytas skirtingų žmonių įvairiais stiliais per labai ilgą laikotarpį. Jis yra padalintas į dvi pagrindines dalis. Senasis Testamentas pasiekė mus per išrinktąją žydų tautą. Jis parašytas maždaug per 1000 metų ir pasakoja apie Dievo apsireiškimą izraelitams.

Naujasis Testamentas yra rinkinys raštų, susijusių su Jėzaus Kristaus asmeniu. Jame pasakojama apie Jėzaus gyvenimą, mirtį ir prisikėlimą bei rašoma apie bendruomenės, kuri kilo iš pirmųjų Jo sekėjų, plitimą.

Šventojo Rašto knygas rašė daugybė autorių. Ne visuomet įmanoma tikrai pasakyti, kas buvo vienos ar kitos knygos autorius. Tai pasakytina visų pirma apie kai kurias Senojo Testamento knygas. Nesvarbu, kokie žmonės yra tų knygų autoriai, krikščionys tiki, kad Dievas juos įkvėpė rašyti tiesą, kurią Dievas norėjo perduoti. Štai kodėl Biblija yra suvokiama kaip Dievo dovana.

Septynios sukūrimo dienos

Ar Dievas pasaulį sukūrė per 7 dienas?

Biblija buvo kuriama daugybe įvairių stilių ir literatūrinių žanrų. Bibliniai pasakojimai byloja apie tai, kad pradžioje buvo Dievas, iš jo kilo Žodis.

Dievo žodžiu yra sukurta viskas. Pasaulio kūrimas pavaizduotas labai poetiškai, ne taip, kaip rašomos istorinės knygos. Biblija nėra istorijos vadovėlis.

Šventasis Raštas – knygų knyga

Ką Biblija reiškia katalikams?

Katalikai nepaprastai gerbia Bibliją. Jie tiki, kad ji – Dievo Žodis. Tiki, kad ji – Dievo apsisireiškimo istorija. Kiekvieną sekmadienį, kai katalikai dalyvauja šv. Mišiose, klausosi trijų Šventojo Rašto skaitinių. Jie yra raginami skaityti Bibliją ir individualiai.

„Daugelis jau yra mėginę išdėstyti raštu pasakojimą apie buvusius pas mus įvykius, kaip mums perdavė nuo pradžios savo akimis mačiusieji ir buvusieji žodžio tarnai. Taip pat ir aš, rūpestingai viską nuo pradžios ištyręs, nusprendžiau surašyti tau, garbingasis Teofiliau, sutvarkytą pasakojimą, kad įsitikintum tikrumu mokslo, kurio esi išmokytas“ (Lk 1,1-4), – rašo evangelistas.

Biblijos žinia

„Tie žodžiai verte vėrė jiems širdį“ (Apd 2,37), – kalba apaštalas Petras pamokslo, skirto Sekminių dienai, metu. Svarbios naujienos geriausiai perduodamos per asmenis.

Jeį jaunuolis savo bičiuliams pasako, jog turėti draugą yra kur kas geriau nei turėti daug daiktų, įvyksta tai, kas visuomet atsitinka tikėjimo istori-

joje. Tuomet būna paliečiamos širdys, ir prasideda nauja žmogaus gyvenime.

„Tu nebetoli Dievo karalystės“, – ištaria Jėzus Rašto aiškintojui. Mes nežinome, kas vėliau nutiko šiam jaunuoliui. Mes žinome tik viena: Jėzus tikrai jam nebuvo davęs savo palyginimų rinkinio.

Atsiliepti gyvenimui

Tobuliausiai biblinė naujiena perteikiama biografijose, kai ji tampa tarpasmeninių santykių sudedamąja dalimi. Žmonių gyvenimais visuomet ypatingai domimasi. „Kaip tau pasisekė santuoka?“ „Kaip tau pavyko pakelti šį likimo išbandymą?“ – ne kartą esame girdę tokių ar panašų klausimą. Žodžiai neišreiškia visko. Svarbus asmeninis kontaktas su kitu žmogumi.

Jėzus, norėdamas patraukti kitus, kad jie užmegztų asmeninį santykį su Dievu, darė tai ypatingu būdu – jis kartu su mokiniais gyveno, meldėsi, džiaugėsi ir kentėjo, leido jiems dalyvauti netgi savo gundymuose. Biblijos tekstai prabyla tuomet, kai žmonės, būdami drauge, pradeda klausinėti apie tai, kaip jiems susitvarkyti su savo gyvenimo problemomis. Jų troškimai, jų baimės ir džiaugsmas arba, tiksliau tariant, bendrai išgyventos pergalės ir pralaimėjimai yra ta aplinka, kurios fone prabyla bibliniai tekstai.

Senos istorijos – nauji horizontai

Jėzus pasakojo keistas istorijas. Stebėtina, kokius

pasaulietinius, visai ne šventus pavyzdžius Jėzus naudoja savo palyginimuose kaip vaizdingą priemonę: istorija apie atrastą lobį, apie vestuves ir pokylius, pakeleivių užpuolimą ir kt.

Biblija žadina mūsų vaizduotę, kad ir mes pasakotume vieni kitiems savo šiandieninio gyvenimo „Dievo karalystės istorijas“. Mūsų gyvenimas ir Biblijos naujiena turėtų būti tapatūs. Biblijai svarbu paaiškinti, kas yra pasaulis ir kas yra gyvenimas. Ji padeda atverti naujus horizontus virš visų mūsų jau atrastų ir, rodos, visai akivaizdžių dalykų. Ji kviečia, kad mes pamatytume save toje šviesoje, kurią mums įžiebė Dievas. Ši šviesa turi savo vardą – Jėzus Kristus. Galiausiai visa Biblija, taip pat ir tie raštai, kurie buvo parašyti prieš Kristaus gimimą, byloja apie tai, ką Dievas nori pasakyti žmogui: „Esi mylimas ir trokštamasis labiau, nei tu įsivaizduoji!“

Vyskupas Joachimas Wanke

„Nuodėmė? – žinoma, jūs juokaujate! Pokštas ir nuodėmė – neatskiriami dalykai!“
Pamėginkime tai giliau panagrinėti. Už kurią tu pusę? Pasirink! Kairiąją ar dešiniąją?

Godumas	Meilė
Pavydas	Ištikimybė
Melas	Tiesa
Žiaurumas	Teisingumas
Neapykanta	Draugiškumas
Išankstinė nuostata	Vienybė
Kerštas	Pasitikėjimas
Savimeilė	Nuoširdumas
Neteisingumas	Sąžiningumas
Išnaudojimas	Pagarba
Pyktis	Atleidimas
Geismas	Geraširdiškumas
Šykštumas	Užuojauta

„Hm? Aš manau, dabar suprantu, apie ką čia kalbama. Tai nepanašu į juokus, jei pasirenkama kairioji pusė.“ Iš tiesų. Ir tai yra vienas iš svarbiausių nuodėmės aspektų. Ji yra blogis žmogui.

Dėmesio! Nuodėmė gali skaudžiai sužeisti!

„Apie tai niekada nebuvau pagalvojęs. Maniau, kad nuodėmė – tai Dievo įsakymų laužymas?“

Tai yra tas pats, tik kitaip išreikšta. Prisiminkime.

Dievas yra mūsų pusėje. Taigi ir Jo įsakymai skirti mūsų gerovei – kad mes būtume apsaugoti nuo pavojų. Tik pažvelk į keletą iš jų:

Nežudyk!

Nepaleistuvauk!

Nevok!

Negeisk svetimo turto!

Nekalbėk netiesos!

Tokie įsakymai, kaip šitie, neapriboja mūsų laisvės. Jie yra tarsi prie gatvės įspėjamoji iškaba: „Įvažiuoti draudžiama“. Draudimo nepaisant gali įvykti nelaimė. Kitais žodžiais tariant, įsakymai yra sukurti mūsų gerovei, o ne mes – įsakymams.

Įsakymai

„Bet kodėl kai kurie žmonės vis tiek laužo įsakymus, jeigu tai jiems patiems kenkia?“

Tu gali laisvai apsispręsti – tvarkyti savo gyvenimą kaip tau patinka. Rinkis, kokią nori, profesiją, kiek nori, tiek gimdyk vaikų. Ne visuomet lengva padaryti tokius sprendimus. Nuo jų gali daug priklausyti, ar būsi ateityje laimingas, ar ne. Taigi priimi tokį sprendimą, kuris, tavo manymu, padarys tave laimingą. Dažnai būna taip, kad pasidarai tarsi aklas. Nors kartais aiškiai supranti, kad šis vienintelis tavo priimtas apsisprendimas gali turėti blogų pasekmių, tu vis dėlto nekeiti jo. Neaišku, kodėl tokie esame.

Neturime jokių žmogiškų priemonių kovai su nuodėme, bet turime dieviškų: Dievo nusiteikimas

atleisti – vienintelė priemonė kovoje su nuodėme. Ką nuodėmė išskiria, tą atleidimas vėl sujungia! Dievas mums atleidžia, nuolat atleidžia!

Niekas nesužeistas

Kaip gali būti laikoma nuodėme tai, kas nieko nesužeidžia?

Neįmanoma nusidėti ko nors nesužeidžiant, net jei tas „kas nors“ esi tu pats. Aplinkos užterštumas, pavyzdžiui, dažnai yra rezultatas veiklos, kuri laikoma nekenksminga. Panašiai ir su nuodėme. Ji deformuoja, iškreipia ir užnuodija gerį, taip pat visą mūsų esybę.

Išpažintis kunigui

Kodėl katalikai nuodėmes turi išpažinti kunigui, o ne tiesiai Dievui?

Katalikai gali išpažinti nuodėmes tiesiai Dievui ir jie dažnai taip ir daro. Jiems būtina kasdien atlikti sąžinės tyrimą ir gailėtis dėl nuodėmių, kurias padarė. Dėl trijų priežasčių reikia išpažinti nuodėmes kunigui.

Pirmoji: Jėzus suteikė savo apaštalams galią atleisti nuodėmes, ir ši galia buvo perduota vyskupams ir kunigams. Kaip tik tokiu būdu Dievas pasirengęs bendrauti su mumis – per regimuosius ženklus. Esame žmonės iš kūno ir kraujo ir bendraujame fiziniu būdu. Iš kunigo lūpų Dievas leidžia mums išgirsti, kad mūsų nuodėmės yra atleistos.

Antroji: išpažintis mus vėl sutauko ne tik su Dievu, bet ir su Bažnyčia.

Trečioji: kunigas išpažįstančiam nuodėmes dažnai gali suteikti pagalbą ir duoti patarimų, žinodamas konkrečias aplinkybes.

Berniukas iš San Diego

„Prieš keletą mėnesių aš nuėjau į vieną San Diego kepyklą nusipirkti duonos. Pro vitrinės langą staiga pamačiau labai mažą berniuką, sėdintį ant šaligatvio krašto. Jis atrodė apgailėtina. Negalėjau nenuieiti ir neprisėsti šalia jo.

Kokį pusvalandį sėdėjau tenai nieko nesakydama. Neskubėjau užkalbinti jo, nes žinojau, jeigu aš per greitai prie jo priartėsiu, jis atsistos ir nueis šalin. Po pusvalandžio trumpai ir aiškiai pasakiau:

– Blogai.

Jis atsiliepė:

– Hmm.

Dar po 15 minučių tariau kažką panašaus į:

– Ar tikrai jau taip ir blogai?

O jis man:

– Taip, aš bėgu iš namų.

Dar po kokių 5 minučių pridūriau:

– Tai sakai – tau iš tikrųjų labai blogai?

Netardamas nė žodžio jis pakėlė savo marškinius į viršų. Sustingau iš siaubo: visa jo krūtinė buvo padengta gyva žaizda – akivaizdūs karšto lygintuvo pėdsakai. Nugara taip pat. Mes susikalbėjome ne žodžiais, o simboline kalba“.

Šis garsios gydytojos Elisabeth Kiubler-Ross aprašymas parodo, kiek daug priklauso nuo mūsų, kad kitas žmogus mums atsivertų, o per mus – ir Dievui.

„Ex oriente lux!“ – „Iš Rytų ateina šviesa!“ Taip skamba senas krikščioniškas posakis. Ir, atrodo, lenkų satyrikas Stanislavas Lec'as originaliai prapūsią sakinį: „et ex occidente luxus!“ – „o iš Vakarų ateina prabanga („liuksusas“)!“

Mes esame vartotojai ir vis iš naujo susiduriame su tokiu fenomenu, kai dar nenuskambėjus paskutinei Kalėdų giesmei parduotuvių vitrinose pasirodo pirmieji velykiniai kiškiai ir kiaušiniai. Viskas čia sumaišoma: iš vienos pusės – žinia apie Dievo Sūnaus Jėzaus Kristaus mirtį ir prisikėlimą, apie Jo kančią bei pilną šviesos išėjimą iš kapo ir tamsos, o iš kitos pusės – pati įvairiausia vartotojams skirta reklama. Artėja Velykos ir vėl daugiau laiko ir dėmesio skiriama prabangai – trumpoms atostogoms vienoje iš vandenyno salų, pavasariams pirkiniams, nes pasipuošia gamta, o mes taip pat linkę ją mėgdžioti.

Antai puikūs Gėtės „Velykinis pasivaikščiojimas“ suvokiamas jau ne rytietiškai kaip „Viešpaties prisikėlimas“, t.y. ne Dievo, kuris nori dovanoti žmogui atgimimą ir gyvenimą, požiūriu, bet žvelgiant iš Vakarų perspektyvos, kaip žmogaus, kuris „pats prisikelia“, kuris šviesos (lux) tikisi sulaukti iš prabangos („liuksuso“).

Vis dėlto Velykos yra džiaugsmo, o ne linksmybių šventė, o džiaugsmas – dovana.

Taip pat ir du mokiniai, kaip skelbia Evangelija, keliauja iš Jeruzalės, Jėzaus nukryžiuavimo vietos, į Emausą, priemiestį. Tai lyg bėgimas nuo paskutiniųjų įvykių, nuo praeities. Jie daugiau nebemato džiaugsmo. Tik prisikėlusysis Viešpats, kuris prie jų prieina ir kurį jie ne iš karto atpažįsta, tik jis įneša truputį šviesos į jų kasdienybę. Tamsa juos buvo vėl bepasiglemžianti. „Argi ne taip viskas turėjo įvykti? Argi ne čia glūdi gilesnė prasmė? Ar ne čia slypi šviesa?“ Taip, Velykos nori mus apšviesti. Net ir skaudžiosios gyvenimo pusės, išbandymai, apleistumas bei sielos tamsa skelbia ateinančią šviesą. Svarbi yra žvilgsnio kryptis: į rytus. Beveik visų senųjų Bažnyčių apsidos yra nukreiptos į tą pusę. Iš rytų pakyla saulė, taip pat ir išganymo saulė, ir ta saulė, kuri sušildo mano širdį ir pripildo ją džiugesio, kuri nori, kad ir aš juokčiausi iš džiaugsmo: Kristus prisikėlė – aleliuja! Jis tikrai prisikėlė – aleliuja!

Kai Velykų rytą išėsi pasivaikščioti, linkiu tau daug saulės ir kad nepristigtų šviesos visus ateinančius metus.

Padėk pats sau

Kodėl visi turi būti išganyti? Juk vienintelis būdas pasitaisyti yra gebėjimas įveikti save?!

Jei tau kyla abejonė ir per mažai teturi vilties, jog visi žmonės bus išganyti, pažvelk į laikraščių ir vakarinių naujienų antraštes. Jei bent akimirką

susimąstysi, įsitikinsi, kad gyvename sužeistame pasaulyje, kuriame tiek daug priešiško, pavydo bei egoizmo. Gyvenantiems šiame pilname kančios pasaulyje atrodo, kad kiekvienas atskirai mes blogio įveikti negalėsime. Bet šitas blogis ne tik supa mus. Jei būsime sąžiningi, aptiksime blogio šaknų ir savyje. Nėra santaikos net mumyse pačiuose. Mes trokštame gėrio; stengiamės būti tokiais žmonėmis, kurių gyvenimas būtų pilnas meilės, rūpinimosi kitais ir noro tarnauti jiems. Bet mes visi žinome - dažnai mums nesiseka tokiems būti.

Išganytojas

Jėzus Kristus mus atpirko. Kodėl?

Nuodėmės galia – didžiulė. Kokia ji didelė, tikintysis žino iš to, kuris yra be nuodėmės, – iš Jėzaus Kristaus. Jis pasipriešino nuodėmės galybei ir buvo jos nužudytas. Bet Dievo galia pasirodė esanti didesnė. Dievas nepaliko Kristaus mirčiai, Jis išplėšė Jį iš mirties narų.

Ir mums pasidaro aišku: ne blogis nugali, bet Dievo meilė. Per Jėzų Kristų žmonės yra sutaikomi ir išganyti. Jie išlaisvinami iš nuodėmės valdžios. Dievas per Jėzų Kristų jiems dovanoja amžinąjį gyvenimą.

Kristus suteikia viltį tiems, kurie, atrodo, yra atsidūrę situacijoje be išėties. Jau nebe įklimpimas į nuodėmę lemia žmogaus likimą, bet Dievo dovanotas išganymas.

Klausyklos viduje

Kas įvyksta, kai katalikai atlieka išpažintį?

Tikrasis „išpažinties“ pavadinimas yra Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas, per kurį Dievas siūlo mums susitaikyti su Juo, ypač padarius sunkią nuodėmę. Bažnyčios pavedimu kunigas priima nusidėjėlio nuodėmių išpažinimą ir Dievo vardu suteikia jam išrišimą. Tai reiškia: kas atsiskyrė nuo Dievo ir tikinčiųjų bendruomenės, tas per Bažnyčią ir Sutaikinimo sakramentą sugrįžta pas Dievą ir susitaiko su broliais.

Net ir tas, kuris nėra padaręs sunkios nuodėmės, prasmingai priima Atgailos sakramentą. Priimdamas šį sakramentą, jis sąmoningai save priskiria nusidėjėlių bendruomenei. Išpažintis jam padeda giliau pažinti save ir gauti naujų impulsų save tobulinti.

Po maldos ir sąžinės tyrimo atliekama asmeninė išpažintis tokiu būdu:

– Į išpažįstančiojo nuodėmės pasisveikinimą ir kryžiaus ženklą kunigas atsako trumpa malda.

– Einantysis išpažinties pasako savo nuodėmės kunigui, kuris yra absoliučiai įpareigotas saugoti išpažinties paslaptį. Jis išvardija visas (bent sunkiausias) nuodėmes, kurias tuo momentu gali prisiminti.

– Per išpažintį vykstančio pokalbio metu kunigas duoda trumpų patarimų ir paskiria atgailą, kaip gailesčio už nuodėmės ženklą, – tai gali būti malda, pamaldumo ar gailestingumo darbas – bei suteikia išrišimą.

– Keliais nuodėmių atleidimą išreiškiančiais žodžiais kunigas užbaigia išpažintį. Po jų būna nuodėmės išpažinusiojo padėkos malda ir už atgailą paskirtos maldos sukalbėjimas ar tam tikro darbo (veiksmo) atlikimas.

Paskutinis teismas

Ar egzistuoja pomirtinis gyvenimas?

Mokliškai to neįmanoma įrodyti. Krikščionių tikėjimo pomirtiniu gyvenimu pagrindas yra vien tik Jėzus Kristus. Krikščionys tiki, kad gyvenimo pilnatvė, kurią Kristus norėjo atnešti į pasaulį, negali būti pasiekta vien tik siauruose šio pasaulio rėmuose. Kaip ir Jėzus, taip ir jie yra nusiteikę sutraukti mirties grandines ir amžinai gyventi glaudžioje vienybėje su Dievu. Bet nė vienas žmogus nėra verčiamas to daryti. Kiekvienas gali laisvai nusigręžti nuo Dievo ir pasirinkti gyvenimą be Jo.

Ko vertas žmogaus apsisprendimas, paaiškės paskutiniajame teisme. Vienus toks teismo įvaizdis gali gąsdinti, o kitus – paguosti. Dievas atkurs teisingumą, kur viešpatavo neteisybė: Jis juk skelbia gailestingumą, jautrumą, teisingumą vargšams, mažiesiems, nekenčiamiesiems, atstumtiesiems. Bet tvarkos atkūrimas nėra šaltas veiksmas. Nors žmonėms teisme nebus suteiktas paskutinis žodis, kad jie galėtų pasiaiškinti, dėl ko taip pasielgė ir ko siekė, Dievas užbaigs jų netobulas pastangas. Jėzuje Kristuje Jis sutaikys pasaulį su savimi. Žmonės tai patirs individualiai savo mirties metu

(asmeniniame teisme). Bet kadangi visų mūsų gyvenimai įvairiais ryšiais yra susiję vienu su kitais, visą galutinių pasekmių vaizdą regėsime pačioje pabaigoje (visuotiniame teisme, paskutiniame teisme). Ten išvysime Dievo teisingumą. Viskas iškils į šviesą. Kas galutinai nusigrėžė nuo Dievo, tam Jo teismas taps pragaru. Kas Jam atsižėdė ne iki galo, bus skausmuose (skaistyklėje) apvalytas. Bet kas Juo pasitikėjo, tam Jo teismas taps palaima (dangumi). Kur prasideda dangus, žmogus neįsivaizduoja ir negali išreikšti žemėje vartojamomis erdvės ir laiko sąvokomis. Tenai žmogus stovės prieš begalinį Dievą. Visi su Juo susitikis. Jie pripažins, kad Dievas ne tik atkuria teisingumą, bet ir užbaigia su meile visa tai, kas buvo netobula. Niekas nebus atskirtas nuo Jo meilės, jei pats to nenorės.

Būti išganytam reiškia būti sąžiningam sau pačiam

Fredas buvo ramus ir paslaugus žmogus. Jis gyveno kartu su savo nuostabiąja žmona Sju bei dviem mieliais vaikučiais. Nežiūrint to, Fredas jautėsi esąs nevykęs.

Staiga jam buvo pasiūlyta nauja darbo vieta. Atsirado galimybė labai gerai uždirbti. Fredas dirbo labai daug ir puikiai sutarė su savo viršininku. Pasiimdavo darbo netgi į namus. Sju ir vaikai mitydavo jį vis rečiau, o jis jai nuolat kartodavo:

– Turėtum būti man dėkinga – pagaliau ir mus

aplankė sėkmė. Uždirbsiu daug pinigų, galėsime net naują namą nusipirkti!

– Bet man ir čia labai patinka, – kalbėjo Sju.

Šeima persikėlė gyventi į naują vietą. Buvo nupirktas ir valtis, bet paplaukioti su vaikais niekaip neatsirasdavo laiko. Fredas labai greitai įsižeisdavo ir pasidarė niurgzlus.

Jis niekuomet nenusileisdavo. Tuomet Sju ir vaikai išsikraustė iš naujųjų namų.

Netikėtai Fredas susirgo sunkia skrandžio opa. Tada jam atsirado laiko apmąstymams: „Kaip aš patekau į tokią situaciją? Geriau jau mirti, negu gyventi be Sju ir vaikų“.

Namiškiai ateidavo jo aplankyti. Fredas kalbėjo, kad jis visuomet norėjęs būti reikšmingas, o štai dabar esąs niekam nereikalingas!

– Tu mums labai svarbus, Fredai, – guodė jį žmona, – visuomet mums buvai ir būsi reikalingas.

Šie žodžiai vėl dovanojo Fredui laisvę. Po ligos jis atsisakė tos darbo vietos, susirado ramesnę užsiėmimą ir buvo patenkintas net ir mažesniu butu. Prieš parduodamas valtį rado laiko ja dar ir su saviškiais paplaukioti.

Krikščionys turi vieną žodį, kuris išreiškia tai, kas nutiko Fredui: jie tai vadina išganymu. Būti išganytam – tai suvokti, kas tu pats esi, būti savo atžvilgiu sąžiningam. Tik nedaugelis žmonių yra tokie. Dažnai žmonės susikuria vietoje savęs surogatą, ir tam daug kas padeda: alkoholis, narkotikai, seksas, žaidimai, turtas, sunkus darbas, politika, netgi tikėjimas...

Iš skaudžios patirties žinome, kaip sunku prisipažinti, kad esi atsidūręs akligatvyje. Prisipažinimas sau – tai pirmasis žingsnis. Antrasis žingsnis yra suvokimas, kad esi priimamas toks, koks esi. Krikščionys čia išvelgia tam tikrą kaitą – pastangos, o po jų – atgimimas. Šito jie išmoko iš Jėzaus. Jėzus buvo tiesus ir tobulas žmogus. Kaip tikras draugas jis pakeldavo palūžusius žmones, atgailindavo juos naujam gyvenimui.

Bet už tai turėjo sumokėti didelę kainą. Jis buvo tarsi rakštis tiek pamaldiesiems, tiek bukapročiams. Šie jį nužudė. Bet jo mirtis nebuvo pralaimėjimas, ji buvo išsipildymas; ne pabaiga, o pradžia.

Ir dabar daugeliui Jis suteikia gyvenimo prasmę. Bet kuo mes šito užsitarnavome? Niekuo. Dievas iš meilės tai siūlo, nori mums padovanoti. Bbelieka tik pritarti ir priimti. Dievas nieko neverčia šitaip elgtis per prievartą.

Beveik visiems katalikams bent kartą gyvenime yra tekę nusivilti savo Bažnyčia.

Istorijos eigoje Bažnyčia buvo kaltinama dėl daugelio dalykų. Bet tai tik viena tiesos apie Bažnyčią pusė.

Per ilgą savo gyvavimo laikotarpį Katalikų Bažnyčia padėjo milijonams įvairaus amžiaus, skirtingos visuomeninės padėties bei rasės žmonių patirti, kas yra Jėzus Kristus ir jo gyvenimą perkeičianti Geroji Naujiena. Bažnyčia išugdė daug asmenybių, garsių plačiame pasaulyje – tai buvo labai geri ir šventi žmonės, pavyzdžiui, šv. Paulius, šv. Pranciškus Asyžietis arba popiežius Jonas XXIII, Jonas Paulius II, Motina Teresė iš Kalkutos.

Tuomet, kai Bažnyčia yra Jėzaus Kristaus ženklas šiame pasaulyje ir perduoda Jo atneštą žinią apie meilę ir atleidimą, – tada ji visiškai atlieka savo paskirtį. Toks yra jos tikrasis pašaukimas.

Atidžiau pažvelgę į tikinčiuosius Bažnyčioje, pamatysime dvi skirtingas katalikų rūšis. Vieni jų yra savanaudžiai, netolerantiški, netgi veidmainiai. Kiti gi – giliai tikintys, stengiasi iš širdies mylėti Dievą ir žmones ir gyvena kaip tikri Jėzaus meilės ir gailestingumo liudytojai. Tuo nereikia pernelyg stebėtis. Kad būtume priimti į Bažnyčią,

mums nereikia turėti gero elgesio pažymėjimo. Bažnyčią sudaro paprasti žmonės, kurie nežino slapto burtažodžio – kaip tapti „geram“. Būdami kartu, jie stengiasi artėti prie Dievo ir mokosi taip gyventi, kad kuo geriau galėtų patarnauti kitiems žmonėms. Ir tie žmonės daro daug klaidų, tiek individualiai, tiek būdami bendruomenėje. Katalikai tiki, kad Bažnyčia nėra vien tik žmonių institucija. Bažnyčia gyva Kristaus Dvasia, kuri toliau gyvena kiekvieno žmogaus, Bažnyčios nario, širdyje, jei tik ji yra atvira tos Dvasios veikimui.

Todėl Bažnyčia, nors jos nariai ir padaro klaidų, yra Jėzaus buvimo pasaulyje ženklas. Ji nepavargsta skelbdama Jo atneštą žinią apie meilę, atleidimą, žmogaus orumą, džiaugsmą, viltį ir taiką.

Eiti vienam

Ar būtina turėti priklausyti Bažnyčiai, jei noriu sekti Jėzų?

Priklausymas Bažnyčiai pasirodė esąs geriausias būdas įgyvendinti tai, ką Jėzus mums pavadė. Jis sakė, kad mes turime mylėti savo artimą kaip save pačius. Jis mums liepė kartu melstis. Jis kalbėjo apie daugelį, kurie yra suvienyti „vienaime kūne“. Mums yra reikalinga ši krikščioniška bendruomenė, kad savyje ir kituose sutiktume Kristų.

Istorinis siaubas

Kaip gali Bažnyčia teigti, kad ji yra vedama Dievo?
Bažnyčia susideda iš šventųjų ir nusidėjėlių, abu tipai slypi kiekviename iš mūsų. Bažnyčiai priklauso ne vien tie, kurie jau yra „tobuli“. Visi žinome istorijų tiek apie šventuosius, tiek ir apie nusidėjėlius, apie gerį ir apie blogį. Kartais blogieji tapdavo stipresni už geruosius, ir tuomet nutikdavo siaubingų dalykų, kurie buvo vykdomi Bažnyčios vardu. Bažnyčia visa tai ištvėrė – ir tai įrodo, kad Dievas ją globoja.

Kunigas ir santuoka

Kodėl kunigai neveda?

Celibatas – gyvenimas ne santuokoje. Tai toks įpareigojantis gyvenimo būdas, dėl kurio kandidatai turi laisvai apsispręsti prieš kunigystės šventimus. Jis neišreiškia kunigystės esmės, o susiformavo istorijos eigoje vienuolystės įtakoje. Celibato esmė – kunigas privalo būti laisvas nuo bet kokių žemiškų, šeimininių ryšių, kad geriau galėtų tarnauti Dievui ir žmonėms. Ne paslaptis, kad ši laisvė sukelia problemų ir kai kuriems kunigams jų nepavyksta išspręsti.

Bėgimas nuo pasaulio

Ar galima laikyti bėgimu nuo pasaulio moterų stojimą į vienuolynus?

Nuo seniausių laikų Bažnyčioje buvo vyrų ir moterų, kurie būrėsi į ordinus arba vienuolių bendruomenes. Jie jautėsi esą Dievo pašaukti gyventi

bendruomenėje pagal vadinamąsias evangelines rekomendacijas (neturto, klusnumo ir skaistybės), kad galėtų tarnauti Dievui (kontempliatyviuose ordinuose) ir žmonėms (veikliuose ordinuose, pavyzdžiui, rūpindamiesi ligoniais, dirbdami mokyklose, vykdydami socialinę tarnystę). Tarp abiejų tipų nėra griežtos ribos. Prieš tai kandidatas ir ordinas tiria, ar jie vienas kitam tinkami, ar kandidato motyvai sutampa su ordino tikslais, t.y. ar nesivadovaujama noru pabėgti nuo pasaulio. Kam teko iš arčiau susipažinti su vienuolių gyvenimu, tas patyrė, jog jis tikrai visavertis.

Veidmainystė

Katalikai yra veidmainiai. Kodėl jie įsivaizduoja, kad yra geresni už kitus?

Keista girdėti, jog gana daug žmonių yra tokios nuomonės. Tikriausiai toks įspūdis susidaro dėl to, kad jie mato katalikus, kurie daug laiko sekmadieniais skiria šv. Mišioms ir atlieka išpažintį, savo nuodėmes patiki kunigui. Bet netiesa, kad katalikai įsivaizduoja esą geresni už kitus. Jei padarytume katalikų apklausą, tai pamatytume, jog dauguma jų nelaiko savęs nei geresniais, nei blogesniais už kitus.

Šiame skyrelyje pakalbėsime apie žodį, kurį katalikai dažnai vartoja. Bet iš pradžių reikėtų aptarti keletą būdų, kuriais žmonės tarpusavyje bendrauja:

- **Žodžiais:** „Labas rytas!“
- **Prisilietimais:** rankos paspaudimu, pabučiavimu.
- **Gestais:** pamojavimu pasisveikinant ir atsisveikinant.
- **Ženklaais:** degant raudonai šviesai, privalu sustoti.

Visos šios komunikacijos rūšys remiasi žmogaus pojūčiais. Žodžiai yra tariami ir girdimi. Ranka yra ištiesiama ir paspaudžiama. Gestai ir ženklai yra regimi (smilkalų kvapas dar ir **užuodžiamas!**). Mes bendraujame vienas su kitu fiziškai – naudodamiesi savo kūno pojūčiais. Bet dažnai mums norisi pasikalbėti apie dalykus, kurie yra neapčiuopiami. Labai geras tam pavyzdys būtų meilė. Meilė yra tikras dalykas. Bet ji nėra fiziškai apčiuopiama. Kaip galima kam nors parodyti meilę? Apie meilę prakalbama gėlėmis, sveikinimo atviruku, pašnibždėjimu kitam ko nors (malonaus!!!), apsikabinimu. Meilės ženklai yra

ypatingi. Jie daro mums poveikį. Juose glūdi gili reikšmė, realybė ir galia, kuri gali pakeisti žmogaus gyvenimą.

Katalikams gerai pažįstamas šitoks bendravimo būdas. Jie jau beaugdami įgyja patirties, kad paslaptingi dalykai (tokie, kaip meilė) gali būti išreikšiami ženklais. Šią ypatingą ženklų rūšį jie vadina sakramentu.

Sakramentas yra ženklas, kuriuo Dievas mums dovanoja savo meilę, savo gyvenimą ir savo atleidimą. Pirmasis toks ženklas yra pats Jėzus. Jis sudabartina mums Dievą. Sakramentuose Jį mes galime matyti, girdėti, jausti, nes Jis tampa žmogumi. Jis „įkūnija“ Dievo meilę. Taigi Jis yra „sakramentas“. Veikiant Jo Dvasiai Jėzus gyvena šiandien savo Bažnyčioje. Taigi ir Bažnyčią taip pat galima vadinti sakramentu, kadangi ji yra Kristaus buvimo pasaulyje ženklas. Jėzus Bažnyčioje skelbia Tėvo meilę žmonėms ir Jo atleidimą. Katalikai tiki, kad žmonių gyvenime yra itin šventi momentai, kurių metu Jėzus į juos prabyla ypatingu būdu. Tie momentai yra septyni Bažnyčios sakramentai. Jiems išreikšti naudojami žodžiai arba gestai ir medžiagos: aliejus, vanduo, duona ir vynas. Per šiuos dalykus Dievas pasiekia tikinčiųjų pojūčius.

Sakramentai yra Dievo kalbėjimo būdas: „Štai aš esu čia. Aš myliu tave“. Ir jie vadinasi:

Krikštas
Sutvirtinimas
Eucharistija

Atgaila, arba Sutaikinimas
Santuoka
Kunigystė
Ligonių patepimas.

Gyvenimo ir meilės ženklai

Septyniais sakramentais Dievas simboliškai ištiesia ranką ir paliečia savo tikinčiųjų sielas tam tikrais labai svarbiais momentais.

Krikštas

Krikštą įsteigė pats Kristus. Visų pirma turimas omeny suaugusiųjų krikštas, kurį priimantysis turi tikėti Jėzų Kristų ir atsiversti. Krikšto sakramento teikėjas yra kunigas, o ypatingu atveju krikštyti gali ir kiekvienas žmogus. Krikštijama pilant vandens ant galvos bei kalbant tokią krikšto formulę: „Nijole, aš tave krikštiju vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“.

Krikštas yra pagrindinis krikščionių sakramentas. Juo krikštijamasis įjungiamas į Bažnyčią ir krikšto metu jam atleidžiamos visos iki tol padarytos nuodėmės.

Atsisakymas krikštyti

Kai mano svainė norėjo pakrikštyti savo vaiką, kunigas stengėsi išsisukti. Ar tai teisinga? Jei kunigas apskritai nenorėjo krikštyti vaiko ir nieko nepaaiškino, jis pasielgė labai neteisingai. Bet kartais vaikas būna atnešamas krikštyti, ir kunigas žino, kad abu tėvai nėra praktikuojantys katalikai, ir taip pat žino, kad tas vaikas savo tėvų namuose nebus krikščioniškai auklėjamas.

Tokiu atveju kunigas yra įpareigotas atsisakyti krikštyti. Bet jis privalo tėvams paaiškinti priežastis. Tikriausiai dėl tos priežasties buvo atsisakyta ir jūsų svainei.

Krikštas nėra burtai. Jis duoda ženklą, kad kažkas tampa Bažnyčios nariu. Taigi nėra jokios prasmės krikštyti vaiką, jei tėvai neketina vesti jo tikėjimo kelio.

Sutaikinimas

Sutaikinimo sakramentu Kristus atleidžia atgailaujančiam nusidėjėliui jo nuodėmes (žr. 5 ir 6 sk.).

Per mažas, kad nusidėtų

Mano sūnus greitai eis pirmosios išpažinties. Bet jis atrodo per mažas, kad galėtų padaryti rimtų nuodėmių. Kam tuomet reikia gąsdinti vaikus?

Išpažintis sugalvota ne tam, kad ką nors gąsdintų. Iš tiesų ji turėtų daryti atvirkštinį poveikį. Ji suteikia galimybę apmąstyti, kuo esame nusizengę Dievui ir žmonėms, parodyti, jog mes dėl to gailimės ir suprantame, kad Dievas mums atleido. Nereikėtų daryti skubotų išvadų, kad vaikai negali padaryti nieko bloga, už ką jie taip pat turėtų atsiprašyti.

Vaikams, kurie ruošiasi pirmą kartą eiti išpažinties, vis dėlto derėtų paaiškinti skirtumą tarp valingų ir atsitiktinių veiksmų (lėkštės sudaužymas, žinoma, yra neatsargumo dalykas, o jos sudaužymas į sesutės galvą tikriausiai nėra atsitiktinumai). Jiems taip pat reiktų mokėti savais žodžiais išsakyti savo suklydimus ir suprasti, kad

nuodėmės turi neigiamos įtakos jų santykiams su Dievu, jų Tėvu ir su žmonėmis.

Eucharistija, arba Švenčiausiasis sakramentas

Eucharistija, arba Švenčiausiuoju sakramentu, Kristus save dovanoja tikintiesiems duonos ir vyno pavidalais (žr. 9 sk.).

Sutvirtinimas

Per Sutvirtinimo sakramentą katalikas Šventosios Dvasios galia gauna dovanų, kurios padaro jo tikėjimą tvirtesnį. Jis teikiamas tuomet, kai paauglys jau yra pajėgus kovoti už tikėjimą. Vyskupas sutvirtinamajam uždeda ranką ir patepa jo kaktą pašventintu krizmos aliejumi.

Santuoka

Santuoka yra sakramentas, kurį situoktiniai teikia vienas kitam, dalyvaujant už tai atsakingam kunigui ir dviem liudininkams. Jį teikdamas kiekvienas pasižada priimti partnerį kaip vyrą (arba žmoną) ir jam (jai) visuomet priklausyti, tiek laimingomis dienomis, tiek ir užgriuvus sunkumams. Šis pažadas galioja visą gyvenimą.

Kunigystė

Kunigystė yra vyskupo teikiamas sakramentas. Šis sakramentas įgalioja kunigą vykdyti ypatingą tarnystę Bažnyčioje. Katalikų Bažnyčioje Kunigystės sakramentas teikiamas celibato laikytis pasižadančiam vyrui, kuris iškilmingai prisiekia klusnumą savo vyskupui ir yra praėjęs atitinkamą dvasinę bei mokslinę formaciją (teologijos studijas).

Katalikų Bažnyčioje yra trys šventimų sakramen-

to laipsniai: diakonatas, kunigystė, vyskupystė.

Ligonių patepimas

Ligonių patepimas, anksčiau klaidingai vadintas Paskutiniuoju patepimu, yra sakramentas, skirtas sustiprinti Dievo malonėmis sergantįjį bei atleisti nuodėmes sunkios ligos atveju arba gresiant mirties pavojui. Kunigas patepa ligonio kaktą ir rankų delnus vyskupo pašventintu alyvų aliejumi ir meldžia Kristų, kad Jis sustiprintų ligonį ir atleistų jam nuodėmes.

Pakvieskite kunigą

Labai dvejojau, ar kviesiti kunigą, kai mano mama sunkiai sirgo. Kuo jis gali padėti?

Pirmiausia Ligonių patepimo sakramento suteikimas yra specialus Dievo meilės ir rūpesčio sergančiu žmogumi ženklas. Jį sudaro kelios maldos ir ligonių palaiminimas, kuris suteikia jėgų, pagerėjimą ir paguodą. Kunigas patepa ligonį specialiu aliejumi, teikiančiu ypatingą palaiminimą. Taip pat yra galimybė atlikti išpažintį arba priimti Komuniją, kad paguostam ir nuramintam ligoniui lengviau būtų išgyventi galimas komplikacijas, kurias sukelia liga. Kunigas taip pat palaimina ir šeimą bei pasiūlo jai kartu pasimelsti už ligonį.

Pamečiau raktus!!!

Kas nėra girdėjęs šio posakio ir kas pats nėra jo vartojęs? „Mano raktai dingo“.

... Girtas žmogus šliaužioja naktį žeme ir kažko ieško, užsidegęs žibintą. Policininkas prieina prie jo ir klausia, ko gi jis taip ieškąs.

– Pamečiau savo namų raktus.

Abu drauge uoliai ieško toliau. Tuomet policininkas nori pasitikslinti:

– Ar jūs esate tikras, kad juos pametėte būtent čia?

– Ne, ne, ten toliau, bet juk ten nėra šviesos?!.

Ar tik girtiems taip nutinka? O kur mes ieškome raktų nuo mūsų laikų ir mūsų gyvenimo klausimų bei problemų? Ryški dažnai akinamai apšviesta aplinka sukuria iliuziją, kad atsakymus galime rasti labai lengvai: truputis televizijos šviesos, pusėtina sveikata, o svarbiausia – galimybė užmesti žvilgsnį į banko sąskaitos išlaidas – štai ten kaip tik slypi tas raktas! Gali būti, kad mes randame vieną ar kitą daiktą, kuriuo galima praverti duris: automobilio raktą, kuris mums padėtų patekti į turtingųjų klasę, dar kitą raktą – į banko seifą, dar vieną – į sėkmę, ir dar – į nuosavą namą, galbūt dar gal kokį kablį ar visraktį – į uždraustas duris ar širdis?

Bet kur yra raktas, atidarantis mano gyvenimo duris, atveriantis viso ko prasmę, kur mano egzistencijos pasas?

Ar mes nutuokiame apie tai, ką jau gerai yra įsisąmoninęs ir girtas žmogelis?! Raktas guli paslapties tamsoje, šešėlyje, galbūt kito žmogaus širdies kerlelyje?

Tokį raktą mums duoda tikėjimas.

Šiais laikais mes geriau nusimanome apie magnetinius laukus, negu suprantame tokių esminių žodžių reikšmę: „ačiū“, „prašau“, „aš Jums

tučtuojau atnešiu“, „atsiprašau!“, „pradėkime viską iš pradžių“. Tai yra žodžiai, kuriuos vėl reikia ištraukti iš užmaršties sandėlių į dienos šviesą. Ypač žodžius „ačiū“, „atsiprašau“. Jie atveria mums kito žmogaus širdį ir mus pačius padaro dėkingesnius, ramesnius, labiau patenkintus tuo, ką turime, ir tuo, kas esame. Dėkingas ir atlaidus žmogus visuomet yra pagrindinė figūra savo aplinkoje. Jis yra patarimų šaltinis, atvira išminties knyga, atvira siela, suprantanti ir juokus.

Ir šia proga patarimas, skirtas tiems, kurie nuolat pamiršta:

„Protingas lėbautojas jau iš ryto

Namo raktus sau kišenėn įsikišo.“

(Posakis, užrašytas Berlyno rotušės vyno rūsyje)

Protingas žmogus nuolat budi, kad nepamestų gyvenimo rakto, kad neprarastų tikėjimo.

Net tie žmonės, kurie nieko nenutuokia apie Katalikų Bažnyčią, žino, kad katalikui sekmadienį bažnyčios lankymas – būtinas. Šiame skyrelyje mėginsime paaiškinti, kodėl sekmadienio Mišios yra tokios svarbios katalikams. Patys katalikai turi daugybę motyvų, dėl kurių jie eina į bažnyčią – kai kurie iš jų yra rimti, kai kurie – ne ypatingai. Pasiklausykime kelių dialogų, vykstančių danguje ir ant žemės!

• Dievas Tėvas: „Mano Sūnau, eik pas žmones ir pasakyk jiems, kad jie mane garbintų, antraip jiems gali kas nors bloga atsitikti!“

Jėzus: „Supratau. Tam reikalui aš įkursiu Katalikų Bažnyčią!“

• Jėzus: „Petrai, tu esi pirmasis mano popiežius, kuo greičiau perduok mano žinią visiems žmonėms!“

Petras: „Gera, Viešpatie, palik tuos reikalus sutvarkyti man ir mano ištikimiesiems!“

• Popiežius: „Taigi, kunige, padaryk taip, kad visi žmonės sekmadieniais eitų į bažnyčią!“

Kunigas: „Taip, stengsiuos!“

• Kunigas žmonėms: „Atidžiai klausykitės: sekmadieniais – visi į bažnyčią, kitaip...“

Anksčiau daugelis katalikų panašiai ir įsivaizdavo priežastis, dėl kurių reikia eiti į bažnyčią. Bet taip elgtis reikia ne dėl Dievo rūstybės:

1. Dievas nėra tironas, kuris trokšta būti garbinamas.

2. Jėzus nėra Jo parankinis.

3. Bažnyčia nėra Jėzaus kontrolės priemonė.

Dauguma katalikų sekmadieniais eina į bažnyčią, nes dalyvavimas pamaldose yra svarbi sudedamoji jų, kaip krikščionių, gyvenimo dalis. Jie supranta Mišias ne kaip Bažnyčios teikiamą paslaugą, kuria jie naudojasi. Šv. Mišios – įvykis, kurio aktyvūs dalyviai yra jie visi. Kiekvienų šv. Mišių metu įvyksta tai, ką Jėzus per Paskutinę Vakariene, naktį prieš nukryžiovimą, darė kartu su savo mokiniais. Jis paėmė duoną ir tarė:

„Imkite ir valgykite jos visi: nes tai yra mano Kūnas, kuris už jus atiduodamas“.

Lygiai taip pat Jis paėmė taurę ir sakė:

„Imkite ir gerkite iš jos visi: nes tai yra taurė naujosios ir amžinosios sandoros, mano Kraujo, kuris už jus ir visus išliejamas nuodėmėms atleisti.

Tai darykite mano atminimui“.

Šie žodžiai kartojami jau 2000 metų. Katalikai tiki, kad ant kryžiaus miręs ir vėliau po trijų dienų prisikėlęs Jėzus šv. Mišių metu yra tarp jų. Kuo dažniau katalikai dalyvauja šv. Mišių aukoje, tuo labiau įsigilina į šias paslaptis:

- Sekmadienis – tai diena, kurią Jėzus prisikėlė, ir dėl to mes ją švenčiame.
- Turime galimybę prisiliesti prie šventų dalykų.
- Tai yra vienas iš būdų palaikyti ryšį su Juo.
- Jei neičiau į bažnyčią, gal net ir Dievą pamirščiau.

- Aš atnešu Dievui visus savo rūpesčius.
- Šv. Mišios mus suvienija kaip bendruomenę.
- Čia mes išmokstame priimti Dievo dovanas.
- Šv. Mišios mane sujungia su nukryžiuotuoju Jėzumi.

Šventosios Mišios

Kokia yra šv. Mišių eiga?

Šv. Mišios turi keturias dalis: įžangą, Dievo žodžio liturgiją, Aukos liturgiją ir palaiminimą. Įžanga yra lydima giesmės ir maldos. Dievo žodžio liturgija kyla iš judaistinės šabo šventimo tradicijos. Jos centre yra Dievo žinios skaitymas: du skaitiniai, kurių vienas dažniausiai imamas iš Senojo Testamento, o kitas – iš Naujojo Testamento, ir Evangelija, pasakojimas apie Jėzaus gyvenimą. Pamokslo metu kunigas aiškina žmonėms Dievo žodį ir susieja jį su klausytojų gyvenimu. Bendruomenė atsiliepia tikėjimo išpažinimu ir maldavimų metu išsako Dievui savus visuotinės Bažnyčios bei asmeninius prašymus.

Aukos liturgijos metu kunigas Kristaus įgaliojimu kalba didžiąją padėkos maldą už bendruomenę – Eucharistinę maldą. Kartu jis primena apie Jėzaus Paskutinę Vakariene ir paėmęs duoną ir vyną taria žodžius, kuriuos anuomet ištarė Jėzus: „Tai yra mano Kūnas, [...] tai yra mano Kraujas.“ Įvyksta Perkeitimas. Bendruomenė savo atsakymais pritaria šiam vyksmui. Po bendros „Tėve mūsų“ maldos bei ramybės palinkėjimo dalyviai priima Kristaus Kūną (šv. Komuniją). Šv. Mišios

baigiamos padėkos malda, palaiminimu, pabaigos giesme.

Dvi alternatyvos

Kodėl katalikams reikia eiti į bažnyčią? Juk jie galėtų melstis namuose?

Katalikai gali melstis namuose. Jie ir daro taip kasdien. Bet malda namuose negali atstoti sekmdienio šv. Mišių. Besimeldžiantieji bažnyčioje susivienija tarpusavyje ir su Kristumi asmeniškai.

Paliktas vienas

Nesu katalikas, bet savo draugę kartais palydžiu į bažnyčią. Bet kaip visi kiti negaliu ir nenoriu melstis bei giedoti. Gal aš trukdau, gal geriau man ten iš viso neiti?

Visų pirma: jūs netrukdate bei esate priimtinas ir kaip nekatalikas. Jeigu apsidairytumėte aplinkui, pastebėtumėte, kad ir kiti žmonės nekalba kai kurių maldų arba negieda. Jūs tikriausiai jautumėtės geriau, jeigu pasidomėtumėte šv. Mišių pagrindinių dalių reikšme. Galite jų eigą sekti, pasinaudodami maldynu ar giesmynu.

Nuobodžios Mišios

Dalyvavau šv. Mišiose. Buvo nuobodu. Kodėl?

Labai gaila, bet kai kuriose bendruomenėse šv. Mišios labai nuobodžios net ir patiems katalikams. Tai tokios bendruomenės, kuriose nei kunigas, nei bendruomenė ypatingai nesirūpina šv. Mišiomis. To nesirūpinimo simptomai – ne

iš širdies giedamos giesmės, nesuprantami skaitiniai, be įkvėpimo sakomi pamokslai. Iš tikrųjų taip neturėtų būti. Šv. Mišios yra Kristaus buvimo tarp mūsų šventimas. Bažnyčioje žmonės išgyvena bendrystę su Jėzumi ir meldžiasi, būdami vienybėje su Juo. Tai vyksta nepriklausomai nuo to, ar Mišios buvo gerai organizuotos, ar ne. Vis dėlto kunigas ir bendruomenė atsako už tai, kad šv. Mišios būtų tinkamai organizuotos ir turėtų didesnę reikšmę žmonėms.

„Tai yra šventas žmogus.“

Šitaip taikliai yra pasakęs Konradas Adenaueris (Vokietijos kancleris) apie ..vieną politiką! O kas buvo tas politikas, kuris dar prieš pusę amžiaus savo patarimais skatino Europą susivienyti?

Tai – Robertas Šumanas, 1948-1953 m. Prancūzijos užsienio reikalų ministras ir 1953 m. Europos parlamento prezidentas. Tik pasibaigus karui, jis siekia greito Vokietijos ir jos kaimynės Prancūzijos susitaikymo. Sulaukia daugybės apdovanojimų, kuriuos jis užsitarnauja savo nuosekliu ir pavyzdingu gyvenimo būdu.

Robertas Šumanas neleisdavo, kad koks nors susitikimas, net ir paprastas pasitarimas, kokie nors politiniai debatai vyktų be šv. Mišių ir maldos, į kurias kviesdavo ir kitus. Jis gyveno malda ir sakramentais. Jo buvimas krikščioniu nepasibaigdavo įėjimu į parlamento rūmus.

Jau renkama medžiaga bylai, kad šis žmogus

būtų paskelbtas palaimintuoju. Tai yra ženklas, kad ir vadinamoje „nešvarioje politikoje“ galima turėti tvirtus įsitikinimus ir būti tyram asmeniame gyvenime.

Robertas Šumanas nuolatos rūpinosi suvienyti tai, kas atskirta, kartu išsaugoti esmę, išlaikyti formą ir ribas, kad nedingtų pozityvus turinys.

Kai jis 1958 m. kandidatavo į prezidento postą Europos parlamente, visi parlamento nariai pakilo iš savo vietų ir plojo jam net penkias minutes, tuo leisdami suprasti, kad jie atiduoda savo balsus už Robertą Šumaną. Jam buvo suteiktas „Europos tėvo“ titulas. Toks titulas buvo suteiktas tik vienu kartą!

Visada džiaugiamės matydami jaunus žmones, kurie vienas kitą taip pamilo, kad nori kartu praleisti visą savo gyvenimą.

Jie suprato, kad myli vienas kitą. Jų bendram gyvenimui suteikia gilią ir nuostabią prasmę meilė, kuri jaunuoliams labai svarbi, ir jie norėtų, jog tokia tvirta ji išliktų visą gyvenimą. Mylintieji trokšta ją viešai liudyti. Todėl prisiekia amžiną meilę vienas kitam bažnyčioje, savo šeimų ir draugų akivaizdoje.

„Visa tai labai gera ir gražu, – būtų galima pasakyti, – bet kam reikia visur ir visada painioti religiją? Juk vestuvės vykdavo ir tais laikais, kol dar nebuvo atsiradusi krikščionybė“. Tai tiesa. Tačiau krikščionys gyvendami santuokoje laikui bėgant gana aiškiai suprato, kad jų meilė vienas kitam yra tokia pat, kokią jie savo širdyse jautė Kristui. Ji yra panaši į tą, kuri aprašoma viename Naujojo Testamento laiške:

„Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame“ (1 Jn 4, 16).

Taigi krikščioniui meilė įgavo kur kas gilesnę prasmę. Krikščionys pradėjo suprasti, kad šeima – ne vien socialinė institucija, kad meilė – kelias, vedantis į šventumą.

Meilė, kuri jungia sutuoktinius vieną su kitu, paliečia ne tik juos vienus. Ji taip pat yra ženklas visai Bažnyčiai. Taip santuoka tapo sakramentu, vienu iš septynių. Per santuoką Kristaus meilė tampa regima pasauliui.

Meilė

Kaip sutuoktiniai tampa Kristaus meilės ženklai?

Visų pirma suvokdami, kas yra meilė ir ką ji reiškia. Santuoka dažnai yra vadinama meilės mokykla. Ir kai kuriems žmonėms šioje mokykloje reikia labai daug ko išmokti. Tik pasibaigus medaus mėnesiui sutuoktiniai pradeda suprasti, kas iš tiesų yra meilė. Bėgant savaitėms, mėnesiams, metams jų santykiuose atsiranda daugybė progų mokytis abipusės pagarbos, tolerancijos ir gailestingumo.

Atrasti, ką iš tiesų reiškia meilė, yra taip pat paslaptis. Tokiu būdu artėjama prie Kristaus. Tik per Kristų suvokiama, kad santuoka – visam gyvenimui. Tik visą gyvenimą trunkanti vyro ir moters ištikimybė gali simbolizuoti Kristaus meilės ištikimybę.

Taigi dabar turėtų būti visiškai aišku, kad Katalikų Bažnyčios santuokos samprata reiškia kur kas daugiau negu vien vestuvės bažnyčioje. Ne tik sutarties palaiminimas padaro santuoką tikrai krikščionišką. Krikščioniška santuoka yra asmeninis gyvybę teikiančios meilės ryšys, kuriuo du žmonės vienas kitam akivaizdžiai parodo, kokia yra Kristaus meilė. Ir Bažnyčia nori, kad

sutuoktiniai žinotų, kam jie pasiryžta. Santuoka nėra meilės istorijos „laiminga pabaiga“. Ji yra visą gyvenimą besitęsiančio meilės Kristuje ryšio laiminga pradžia.

Bažnytinė santuoka

Ką bendro turi Bažnyčia su vestuvėmis?

Santuoka, kaip teisiškai sutvarkytas ryšys tarp vyro ir moters, galioja nepriklausomai nuo to, ar sutuoktiniai tiki Kristų, ar ne. Bet kas Jį tiki ir gyvena su Bažnyčia, tam santuoka yra kažkas daugiau nei pats natūraliausias dalykas pasaulyje. Kai tuokiasi du pakrikštyti žmonės, tuomet santuoka yra sakramentas. Tai reiškia: sutuoktiniai duoda ženklą: jų „taip“ vienas kitam ir jų gyvenimas vienas dėl kito tampa Kristaus gyvenimo su Jo Bažnyčia atspindžiu.

Tokie linksmi kaip mes

Mano draugė ir aš ruošiamės susituokti, kadangi vienas dėl kito „einame iš proto“. Kam mums dar apsisunkinti tomis religijomis?

Jei kas nors dėl ko nors „eina iš proto“, tuomet šis „einantysis iš proto“, nori apie kitą viską žinoti. Jam įdomu, ką jis mėgsta ir ko nemėgsta, kas jam svarbu. Tikėjimas yra dalis to, kuo žmogus gyvena. Tikėjimas turi įtakos daugeliui svarbių sprendimų, kuriuos sutuoktiniams reikės padaryti gyvenime. Prieš santuoką su kitu žmogumi labai svarbu kiek įmanoma daugiau jį pažinti. Tikėjimas gali daryti įtaką daugybei esminių santuo-

kinio gyvenimo aspektų, todėl yra labai svarbu abiem pasidalinti savo požiūriais į religiją, kol dar nėra priimtas sprendimas visam gyvenimui.

Skyrybos / niekinė santuoka

Jeį santuoka nesėkminga, ar galima skirtis?

Pagal katalikų mokymą galiojančios santuokos negalima suardyti. Bažnyčia laikosi Jėzaus žodžių: „Ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mt 19,6). Taigi ir po skyrybų, jei buvo vieną kartą sudaryta galiojanti santuoka, ji išlieka visada galiojanti, neišardoma. Vėl tuoktis bažnyčioje nėra leidžiama. Tačiau Bažnyčia nenusigręžia nuo išsiskyrusiųjų, glaudžia prie savęs ir juos, nes Dievas myli ir suklypusius.

Kai kurie išsiskyrę katalikai kreipiasi į bažnytinį teismą, kad jų santuoka būtų pripažinta negaliojančia.

Negaliojanti gali būti tokia santuoka, kurią sudarant nebuvo atsižvelgta į tuo metu buvusią kurią nors kliūtį tuoktis. Tai galėjo būti nepakankamas supratimas, psichinė liga ar žymus dorovinės brandos trūkumas arba sutikimo tuoktis nebuvimas (gal buvo tik apsimetimas, arba trūko sutikimo, nes buvo praleista kuri nors susitarimo dalis) – taigi nebuvo paisoma, kad santuoka neišardoma ir gali būti sudaroma tik vieną kartą; taip pat nebuvo atsižvelgta į būtino lyčių bendravimo, skirto pradėti palikuonis, galimumą. Niekinė yra ir tokia santuoka, kuri buvo sudaryta ne laisvai, o prievarta. Tokia niekinė santuoka nėra išardoma,

nes ji visai neegzistavo, buvo tik tariama. Tai paprastai įrodoma bažnytiniame teisme.

Mišrios santuokos

Ką sako Bažnyčia, jei vienas iš sutuoktinių nėra katalikas?

Yra dvi tokių santuokų rūšys: mišrios santuokos ir skirtingo kulto santuokos.

Mišrios santuokos atveju abu partneriai yra pakrikštyti krikščionys, bet vienas iš jų priklauso nekatalikų Bažnyčiai, jis yra, pavyzdžiui, evangelikas. Tokiu atveju pagal Bažnytinę kanonų teisę tokia mišri santuoka yra galiojanti, bet neleistina. Tam, kad ji būtų leistina, atsakingas klebonas turi gauti iš vyskupo dispensą (atleidimą nuo kliūties). Kad gautų tokią dispensą, sutuoktinis katalikas turi pažadėti, kad liks ištikimas tikėjimui ir vaikus auklės savo tikėjimo dvasia.

Tokia mišri santuoka beveik visuomet apsunkina religinį gyvenimą. Ji reikalauja iš partnerių didžiulės tolerancijos, bet skatina Bažnyčias greičiau vienytis.

Skirtingo kulto santuoka, kurioje vienas iš partnerių yra nekrikštytas arba netgi nepriklausantis jokiai religijai, pagal bažnytinę teisę yra negaliojanti, jei nebuvo gauta dispensa. Kadangi tokia santuoka labai apsunkina kataliko religinį gyvenimą, dispensa paprastai suteikiama tik tokiu atveju, kai dispensos teikėjas yra morališkai tikras, kad katalikas liks ištikimas savo tikėjimui.

Klausimai prieš santuoką

- Ar galėsiu visą savo gyvenimą praleisti su šiuo partneriu? Ar esu pasirengęs stiprinti savo ryšius su juo kiekvieną savo gyvenimo dieną?
- Ar ir mano partneris yra pasirengęs tokiems ryšiams su manimi?
- Ar galėsiu savo partnerį mylėti ir gerbti laimėje ir nelaimėje, kai būsime sveiki ir ligos atveju?
- Ar ir aš galiu pasitikėti savo partneriu, kad ir jis taip pat su manimi elgsis?
- Ar mano partneris mane pakankamai gerai pažįsta (gerąsias ir blogąsias mano puses), kad galėtų duoti visą gyvenimą galiojantį pažadą?
- Ar aš pakankamai gerai pažįstu savo partnerį, kad galėčiau padaryti tą patį?
- Ar tuokiuosi laisva valia? Ar esu tikras, kad niekas manęs neverčia?
- Ar esu tikras, kad mano partneris toleruos mano religinius įsitikinimus, ir ar aš toleruosiu jo tikėjimą, jeigu jis yra kitoks nei manasis?

Ištisus šimtmečius vyravo nuomonė, kad vienintelė sekso paskirtis yra vaikų pradėjimas, o malonumo aspektas buvo laikomas pasibjaurėtinu. Tokia nuostata paliko pėdsakus daugelio katalikų gyvenime: „Man reikėjo labai daug laiko, kol aš pasiruošiau natūraliems lytiniais santykiams su savo vyru. Taip įvyko iš esmės dėl mano senoviško auklėjimo. Nenorėjau jokių meilės žaidimų ar ko nors panašaus – man tai atrodė nuodėminga. Ir todėl mūsų meilės gyvenimas dažnai atnešdavo didelių nusivylimų.“

Bet visuomet Bažnyčioje pasigirdavo nuomonių, kad lytinis aktas tarp vyro ir žmonos turi kur kas gilesnę prasmę nei vien grynai biologinę: „meilė ypač išreiškiama ir tobulinama santuokai būdingais aktais. Todėl šie aktai, kuriais sutuoktiniai intymiai ir tyrai susijungia, yra garbingi ir kilnūs [...]“ (II Vatikano Susirinkimo nutarimai: Bažnyčia ir pasaulis. GS 49).

Ypatingas paskutiniųjų laikų ženklas yra tai, kad Bažnyčia pradėjo išklausti sutuoktinius ir rimtai žiūrėti į jų patirtį, pavyzdžiui, į tokią: „Jaučiau, kad betarpiški lytiniai santykiai santuokoje yra labai svarbūs. Ir man atrodo, kad dauguma žaizdų, kurias padaro kasdienė įtampa, yra išgydomos meile. Aš jaučiuosi apglobta

rūpesčiu ir meile, jaučiuosi esanti reikalinga.“
Labai įdomu šią patirtį palyginti su Susirinkimo žodžiais.

Savo prigimtimi seksas yra fizinis aktas, bet jo reikšmė yra kur kas gilesnė. Jis turi gydomąją galią, gali malšinti skausmą ir raminti.

Pradėjusi lytinį gyvenimą pora mokosi dar geriau vienas kitą pažinti. Per seksą jie gali išreikšti savo džiaugsmą ir dėkingumą. Tai yra kūno kalba, kalba, kuria partneriai išsako savo giliausius jausmus, mintis ir poreikius. Kitais žodžiais tariant, seksas pagilina dviejų žmonių santykius. Ir tai yra priežastis, kodėl Katalikų Bažnyčia mano, kad tik ilgus metus sutuoktiniams bendraujant seksas įgyja savo pilnutinę ir autentišką reikšmę. Priešingai, nesantuokiniai lytiniai santykiai yra skurdesni visų pirma dėl to, kad partneriai nėra tikri, jog jie abu trokšta to paties. O antra – nesantuokiniai lytiniai santykiai neturi galimybės išvystyti savo bendro ilgalaikio ryšio. „Mylėjimasis“ ir turi reikšti meilę!

Per daug vaikų

Kodėl Katalikų Bažnyčia yra taip nusistačiusi prieš šeimos planavimą? Kodėl pora turi susilaukti tiek vaikų, kiek tik gali?

Katalikų Bažnyčia nėra nusistačiusi prieš šeimos planavimą. Atvirkščiai, Bažnyčia ragina sutuoktinius atsakingai planuoti savo šeimas. Nesusipratimai kyla dėl to, kad dažnai skirtingai suprantamos šeimos planavimo ir gimimų

kontrolės arba apsisaugojimo sąvokos.

Katalikų Bažnyčia yra prieš dirbtines priemones, kuriomis siekiama apsisaugoti nuo nėštumo, kaip, pavyzdžiui, piliulės arba prezervatyvai. Bet ji nėra nusistačiusi prieš patį šeimos planavimo principą. Susituokusios poros turi priimti protingus sprendimus, kada ir kiek vaikų jos nori susilaukti. Todėl jos turi apsvarstyti, kokios yra jų finansinės galimybės, būstas, brandos lygis ir sugebėjimas rūpintis vaikais. Taigi gali būti, kad jauna pora nori labiau susigyventi, prieš prisiimdama atsakomybę pašaukti kūdikį į gyvenimą. Arba jiems pirmiausia reikia pasirūpinti gyvenamąja vieta.

Apsisaugojimas nuo pastojimo

Kodėl Katalikų Bažnyčia draudžia piliules arba kitokias apsisaugojimo priemones?

Jeigu klausiamo, kokia yra lytinių santykių paskirtis, tai galima išskirti dvi funkcijas. Pirmoji yra meilės ryšio tarp vyro ir moters išraiška. Kiekvieną kartą, kai yra mylimasi, stiprėja ir gilėja tarpusavio ryšys.

Antroji lytinių santykių funkcija yra vaikų pradėjimas. Parodydami vienas kitam savo meilę, sutuoktiniai gali dalyvauti kūrybiniame Dievo darbe, kuris suteikia galimybę dovanoti pasauliui naują gyvybę. Katalikų Bažnyčia tvirtai laikosi nuomonės, kad šios dvi lytinių santykių funkcijos negali būti atskirtos viena nuo kitos. Jos abi yra lytiniame akte, kaip ir maisto skonis:

iš vienos pusės yra būtinybė pamaitinti kūną, iš kitos pusės – valgymo malonumas.

Nėra jokio prieštaravimo Dievo planui, jei poros savo meilės žaidimams pasirenka nevaisingas moters ciklo dienas. Jos tik pasinaudoja tuo, kuo pats Dievas apdovanojo gamtą.

Natūralūs metodai

Ar tik Bažnyčia nesiūlo natūralių apsisaugojimo metodų, kurie yra labai patikimi?

Bažnyčia – tai ne agentūra, užsiimanti šeimų planavimu. Bažnyčiai svarbu, kad tėvai, planuodami vaikų skaičių šeimoje, nepažeistų dorovės principų. Reikia pastebėti, kad natūralūs apsisaugojimo nuo nėštumo metodai irgi gali būti amoralūs, jei jų tikslas, pavyzdžiui, – neturėti vaikų, kad būtų galima ramiai ir patogiai, be jokių įsipareigojimų gyventi. Tuomet, bažnytiniu požiūriu, elgiamasi amoraliai, nors naudojami natūralūs metodai.

Lemiamą reikšmę turi ne tai, ar natūralūs metodai yra labiau patikimi už kitus. Svarbiausia yra moralė. Reikia pasakyti, kad ir tie žmonės, kurie nėra katalikai, vis labiau vertina šį metodą, kadangi jis nesukelia neigiamo šalutinio poveikio, kuris būdingas dirbtinėms apsisaugojimo priemonėms, pavyzdžiui, piliulėms.

Ko žmonės labiausiai linki savo vaikams?

Įsivaizduokime tokį gerosios fėjos pasiūlymą: ji priešais tėvus pastato du ąsočius, pilnus gėrybių jų vaikui, bet... galima pasirinkti tik tris dalykus ir tik iš vieno ąsočio, o ne iš abiejų. Pasirinkite!

Garbė	Kantrybė
Valdžia	Draugiškumas
Fizinis grožis	Kilnumas
Finansinis saugumas	Savigarba
Puiki sveikata	Užuojauta
Sėkmė	Tolerancija
Turtai	Tiesumas
Įtaka	Sąžiningumas

Verta pasirinkti daugelį iš šių savybių. Savybės kaireje pusėje esančiame ąsotyje yra materialios dovanos. Bet tėvai savo meile ir rūpesčiu, geru pavyzdžiu bei įtaka gali padėti pamatus tam, kad padrąsintų vaikus savarankiškai ugdytis savybės, esančias dešiniajame ąsotyje.

Todėl Katalikų Bažnyčia taip labai vertina šeimos gyvenimą. Laiminga ir tvirta šeima kaip tik ir sukuria tą atmosferą, kurioje vaikas išmoksta bendravimo su kitais: rūpintis, dalintis, mylėti ir atleisti.

Tai, kas svarbiausia vaiko gyvenime, vyksta ne mokykloje ir ne bažnyčioje, o namuose. Čia vaikai

suvokia, kad yra mylimi ir gerbiami. Tėvai yra pirmieji ir reikšmingiausi vaiko mokytojai. Būdas, kuriuo tėvai vienas su kitu bendrauja, kaip jie sprendžia problemas, kaip jie toleruoja vienas kitą ir kaip vienas kitam atleidžia, formuoja jų vaiką.

Katalikai įsitikinę, kad labai svarbus yra ankstyvas vaikų meilės santykio su Dievu ugdymas. Todėl jie be maldos nepraleidžia nė vienos dienos. Tam priklauso ir vaiko pagarba savo aplinkai. Žingsnelis po žingsnelio – ir vaikas įpranta išstarti paprastus nuostabos, dėkingumo ar garbinimo maldos žodžius.

Katalikų šeimose tokios maldos dažnai kalbamos prieš miegą. Katalikų vaikai eina Pirmosios išpažinties ir Pirmosios Šv. Komunijos sulaukę aštuonerių ar devynerių metų, o keturiolikos metų jie sutvirtinami. Tėvai raginami aktyviai dalyvauti šiuose vaikų gyvenimo įvykiuose.

Krikščioniškos iškilmės taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį šeimų gyvenime. Katalikai mėgsta nuoširdžiai džiaugtis. Jie kaip ir visi kiti švenčia šventes, ypač Kalėdas ir Velykas, pirmenybę teikdami jų religiniam turiniui.

Mūsų laikais nėra paprasta išauklėti šeimą krikščioniškai. Vartotojiškos visuomenės vertybės brukamos per prievartą, ir ne visi žmonės gali ir nori nupirkti savo vaikams, ko šie trokšta. Bet kur kas didesnė dovana yra meilė ir saugumas, kuriuos teikia laimingi namai.

Vaikų auklėjimas

Ar galima iš partnerio, kuris nėra katalikas, tikėtis, kad jis prisidės prie katalikiško vaikų auklėjimo?

Šiuo atveju įpareigojama tik katalikiškoji pusė. Žinoma, ji būtų dėkinga už moralinę paramą partneriui, kuris padėtų religiskai auklėti vaikus. Taip pat labai svarbu vaikams išaiškinti savąsias idėjas bei savąją religijos sampratą. Tokiu būdu jie išminktų supratimo ir tolerancijos kitokiems pažiūroms. Tai irgi svarbi krikščioniško auklėjimo dalis.

Katalikiškosios mokyklos

Ar mes neprovokuojame nesusipratimų ir pasidalinimo visuomenėje, vesdami savo vaikus į konfesines mokyklas?

Gera katalikiška mokykla mokiniams privalo perteikti savo nuostatas. Be to, ir katalikiškoje mokykloje vaikas susipažįsta su kitų tikėjimų tradicijomis, papročiais, įsitikinimais.

Krikšto tėvai

Mano šeima yra nekatalikiška, bet aš labai norėčiau, kad mano sesuo būtų mūsų mažojo sūnelio krikštamotė. Ar tai leistina?

Krikšto tėvai atsirado tais laikais, kai daugelis žmonių atsiversdavo į krikščionių tikėjimą ir dauguma jų patys neturėdavo krikščionių tėvų. Krikštātėviai imdavosi atsakomybės už pakrikštytąjį ir padėdavo jam ugdytis tikėjimą. Dauguma

tėvų parenka du krikštatevius. Jei taip yra ir jūsų atveju, vienam iš krikštatevių esant katalikui, yra įmanoma, kad antrasis nebūtų katalikas. Būtina viena sąlyga – vienas iš krikšto tėvų turi būti katalikas, pakrikštytas ir pakankamai suaugęs, kad galėtų suprasti savo pareigas.

Bendros Mišios

Esu praktikuojanti protestantė, o mano vyras – katalikas. Ar jam leistina reguliariai dalyvauti pamaldose mano bažnyčioje?

Taip, leistina. Jei yra mišri santuoka, kurioje abu partneriai yra skirtingų konfesijų ir aktyviai praktikuoja savo tikėjimą, lankydami pakaitomis skirtingose bažnyčiose, jie dalijasi religiniais išgyvenimais ir tai stiprina jų santuoką. Bet kol kas Komunijos priėmimas yra neleistinas, taigi nė vienas iš jūsų negali priimti šv. Komunijos kito bažnyčioje. Bet niekas negali prieštarauti, jei jūsų partneris dalyvaus jūsų bažnyčios pamaldose, kol laikysis savo katalikiškų įpareigojimų.

Daugelis žmonių maldą tebeįsivaizduoja taip, kaip ją suprato vaikystėje. Tuomet meldamiesi jie dažniausiai ko nors prašydavo. Dievas atrodydavo tarsi dangiškas Kalėdų Senelis. Blogiausia būdavo, kad jis ne visuomet duodavo tai, ko buvo prašoma.

Priežastis, kodėl taip meldžiamasi, yra neteisingas Dievo supratimas. Jis įsivaizduojamas kaip „antžmogis“, gyvenantis danguje, lakstantis po pasaulį, kad užglaistytų visas problemas. Jėzus kalbėjo apie Dievą visai kitokiais žodžiais – kaip apie mylintį Tėvą, kuris jau žino visus mūsų poreikius.

Ir toks mąstymo apie Dievą pobūdis sudaro kiekvienos tikros maldos esmę.

Tikros maldos

remiasi tikėjimu, kad Dievas gyvena giliai mumyse. Jis yra šalia mūsų ir myli mus.

Katalikai privalo reguliariai melstis. Ne tik tuomet, kai jie yra bažnyčioje, bet ir kitu metu: namuose arba eidami pasivaikščioti, arba kurioje nors kitoje vietoje.

Malda

kai kurių vadinama dar ir „laiko švaistymu Dievui“. Iš tikrųjų ją galėtume palyginti su

įsimylėjimu. Jei kas nors paklausia įsimylėjėlių, kodėl jie kartu leidžia laiką, šie tikriausiai atsako: kadangi mums tiesiog patinka būti kartu. Lygiai taip pat yra ir meldžiantis. Savo gilumine prasme malda yra santykis su Kūrėju. Mes paprasčiausiai norime būti su Dievu. Štai kaip atsakė vienas šventas senyvas žmogus, kai buvo paklaustas, kaip jis meldžiasi:

„Jis žiūri į mane, o aš žiūriu į Jį.“

Taigi malda nematuojiama pasiektais rezultatais. Maldos vertė glūdi joje pačioje. Gana dažnai žmonės teisingai bendrauja su Dievu. Jie išsako savo mintis, garbina Jį, pasako savo nerimą dėl nuodėmių ir išreiškia pasitikėjimą. Jie taip pat prašo įvairių dalykų. Prašydami parodo savo visišką priklausomybę Dievui.

Žmonės, kurie reguliariai meldžiasi, išmoksta labai šiltai bendrauti su Dievu. Jie nemąsto apie tai, kad vartoja ne tokią kalbą, kokią kartais girdi bažnyčioje. Vietoj jos taria savus žodžius ir sako tai, ką nori kalbėti atvirai ir nuoširdžiai. Ir kartais, kai yra susierzinę ar nusivylę, teisinasi net bardamiesi su Dievu. Jei žmogus kalba tai, ką jaučia, visai nereiškia, kad jis elgiasi neteisingai.

Žmonės melsdamiesi supranta, jog iniciatyva kyla ne iš jų pačių. Dievas visuomet yra pasiruošęs mums padėti. Jį galima surasti bet kur pasaulyje: gamtoje aplink mus, kituose žmonėse ir giliai mūsų viduje. Kai žmogus meldžiasi, jis atsiveria Dievui.

Maldoje žmonės tyrinėja savo pasaulio gelmes,

geriau suvokia, kas jie iš tiesų tokie yra ir kur jų vieta pasaulyje. Maldoje atsiveriama meilei ir susivienijama su ja, nes ji yra visos tikrovės pagrindas ir mokomasi šia meile dalintis su kitais.

Dievas tai žino

„Jei Dievas viską žino, kodėl tuomet turime jam išsakyti savo prašymus?“

Meldžiamės, nes malda reikalinga mums, o ne todėl, kad Dievas nežino mūsų vargų ir rūpesčių. Dievas mus nuolatos kviečia priimti savo dovanas ir meilę, bet mes to dažnai nepastebime. Meldžiantis auga mūsų sugebėjimas pastebėti Jo globą ir tokiu būdu mokomės atsiliepti į Jo kvietimą. Mes pradedame suvokti savo priklausomumą nuo Jo ir jaučiame, kad Jis mus prie savęs traukia.

Mirusieji

„Kokia yra prasmė melstis už mirusiuosius?“

Katalikai meldžiasi už mirusiuosius, nes mano, kad mes visi esame didelės Dievo šeimos nariai. Taigi, kai kas nors miršta, tuomet katalikai meldžiasi už tą žmogų, kad jis, susivienijęs su Dievu, ramiai gyventų amžinybėje. O jei turėjo kokių trūkumų, kad nuvalytas pasiektų amžinąją laimę. Tos maldos padeda ir pasilikusiems gyviesiems, šiuo sunkiu momentu patiriantiems savo krikščionių brolių ir seserų rūpinimąsi.

Rožinis

Kokia prasmė nuolatos kartoti tuos pačius žodžius, kaip daro katalikai kalbėdami Rožinį ar kai kurias kitas maldas?

Maldų kartojimas padeda susikaupti. Yra labai sunku tyliai sėdėti ir mąstyti apie Dievą. Išsiblaškymas bei įvairios baimės trikdo mus. Kartojama trumpa malda padeda sukcentruoti dėmesį ir nuraminti dvasią. Esi tarsi mažas vaikas, kuris supasi ant motinos kelių ir nuolat kartoja: „mama, mama“. Panašus į tokį vaiko kartojimą – Mantrų kartojimas kai kuriose Rytų religijose.

Marija, Jėzaus Motina

Ar katalikai garbina Mariją?

Dažnai neteisingai suvokiamas Marijos garbinimas. Katalikai nešlovina Marijos. Šlovinimas priklauso vienam Dievui. Bet katalikai gerbia ir myli Mariją kaip Jėzaus Motiną ir taip pat kaip Dievo Atpirkėjo Motiną. Visos dovanos, kurias priėmė Marija kaip žmogus, yra Dievo malonė, kuri nebuvo brukama prievarta ir jėga. Marija į Dievo kvietimą atsiliepė savo noru. „Štai aš, Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei“ (Lk 1,38), – atsakė ji Dievo angelui. Šis mylintis, didžiadvasiškas ir pasitikintis „taip“ buvo atrama Marijai pagundose ir sunkumuose iki jos sūnaus Jėzaus nukryžiuavimo. Todėl katalikai ją garbina kaip tikėjimo Motiną, kaip žmogiškąją Jėzaus pagalbininkę, kuri Jam padėjo išganyti žmoniją, ir kaip savo dvasinę Motiną. Jie myli Mariją ir meldžiasi jai, bet nešlovina.

Šventieji

O kam apskritai reikia melstis šventiesiems?

Jei krikščionis būtų ne bendruomenės narys, tai būtų prieštaravimas pačiai krikščionybės sampratai. Visų pirma krikščionys yra tikinčiųjų šeima. Jie tampa šios šeimos nariais per krikštą. Būti krikščioniu, tai reiškia būti „pakrikštytu“. O šventaisiais vadinami ypatingai pavyzdin-gi krikščionys, kuriuos garbindavo net po jų mirties ir kurių nepamiršdavo. Ankstyvaisiais amžiais šventaisiais buvo vadinami visų pirma kankiniai.

Kai katalikai kalba apie „šventųjų bendravimą“, vartoja šį žodį jo pirmine reikšme – jie turi omeny visus pakrikštytuosius – tuos, kurie dar gyvena šiame pasaulyje, ir tuos, kurie jau paliko šį pasaulį ir dabar gyvena su Kristumi. Mirtis nesugriauna mūsų vienybės su krikščionimis, kurie yra mirę anksčiau už mus. Mes liekame vienos šeimos nariai, kadangi visi dalijamės Kristaus gyvenimu. Todėl krikščionys gali prašyti šventųjų danguje, kad jie melstųsi už gyvuosius ir juos užtartų.

Šlovinimas

Kodėl krikščionys meldžiasi prieš statulas, kryžius ir šventųjų paveikslus? Ar tai nėra tam tikra stabmeldystės forma?

Kryžius, statulas ir šventus paveikslus katalikai naudoja tam, kad prisimintų tuos įvykius ir darbus, kuriuos Jėzus dėl mūsų visų padarė. Kartais paveikslai primena kokį nors šventąjį, kurio

gyvenimas laikomas pavyzdžiu. Siekiama, kad Bažnyčioje būtų gyvenama pagal šio šventojo dvasią. Tai visai nereiškia, kad jie meldžiasi toms statuloms arba paveikslams ir juos šlovina.

Žmonės stengiasi išsaugoti mylimų žmonių paveikslus kaip prisiminimą. Taip ir katalikai mėgsta aplink save matyti dalykus, kurie primena Jėzų, Mariją, šventuosius. Mes esame žmonės iš kūno ir kraujo, o ne bekūnės dvasios; taigi fizinis daiktas puikiai pasitarnauja mums, kad primintų mums dvasinę tikrovę. Žinoma, gali pasitaikyti, kad kai kurie žmonės statuloms ir paveikslams ima teikti per daug reikšmės ir tai atrodo panašu į prietarus. Bet tokios nuomonės Bažnyčia nepalaiko, ir ji neatspindi daugumos krikščionių požiūrio į tokį vizualinių priemonių naudojimą.

Bažnyčia yra Dievo namai, todėl visiems privalu atitinkamai juose ir elgtis: su ypatingu dėmesingumu ir pagarba, kaip pritinka šventoje vietoje.

Drabužiai įeinant į šventovę taip pat turi būti atitinkami, nes „mūsų kūnas yra Šventosios Dvasios šventovė“ (1 Kor 6, 19). Drabužiai šventovėje turi pabrėžti pagarbą, todėl daugelyje šalių į bažnyčią neįleidžiami apsinauginę. Vyrai nusiima kepurės.

Kai Jūs įeinate į šventovę, labai prašome išjungti mobiliuosius telefonus arba perjungti į begarsį režimą.

Prasminga įeinant persižegnoti su švęstu vandeniu, kuris primena mums krikšto sakramentą, per kurį Jūs tapote krikščionimis, tai yra, Dievo vaikais.

Kiekvienoje bažnyčioje yra altorius, ant kurio aukojamos šv. Mišios, o tabernakulyje saugomas Švč. Sakramentas – gyvas Jėzus Kristus. Tai parodo visada deganti lempelė, kuri yra tikėjimo simbolis.

Atsiklaupus pagarbinamas Jėzus Kristus čia ir dabar esantis bažnyčioje.

Pereinant iš vienos bažnyčios pusės į kitą, ties centru visada priklaupiame, taip parodydami

Kaip elgtis bažnyčioje?

pagarbą esančiam altoriuje Jėzui.

Yra gera nešti vaikučius į šventyklą-bažnyčią, mokyti juos maldų, prižiūrint juos, kad jie nedrumstų ramybės. O labiau subrendusius mokyti, kad nekramtytų bažnyčioje gumos ar saldainių.

Uždegant žvakelę bažnyčioje, stengtis visada uždegti savo širdyje tikėjimą nors trumpai pasimeldžiant. Netinka uždegti žvakę pamaldų metu.

Dievo namai turi būti religinės tylos oazė, o ne vieta, panaši į turgų. Bažnyčioje nesikalbame.

Jei einate išpažinties, laukdami eilėje pasimelskite, nuoširdžiai patikrinkite savo sąžinę, kad susikaupę pasiruoštumėte Atgailos sakramentui. O atlikus išpažintį ne tik išpildome atgailą, bet malda padėkojame Dievui už nuodėmių atleidimą ir pasiryžtame ateityje nebedaryti nuodėmių. Jei sunku rasti minčių maldai savais žodžiais, naudokitės maldaknyge.

Kaip dalyvauti šv. Mišiose?

Bažnyčioje šv. Mišių metu be reikalo nevaikščiokite, nebėgiokite.

Bendrose maldose dalyvaujame atsakinėdami sutartinai su visais kitais besimeldžiančiais. Visos Mišių dalys ir maldos yra kiekvienoje maldaknygėje.

Sėdite:

- skaitinių metu, išskyrus Evangeliją (ją skaitant stovime);
- pamokslo metu;

- kai yra paruošiama duona ir vynas bei aukojama, kol kunigas pakviečia: „melskitės, broliai ir seserys“.

Klūpote (jei galite atsiklaupti):

- perkeitimo (Pakylėjimo) metu iki maldos „Tėve mūsų“;

- keletą minučių tuoj po Komunijos priėmimo.

Stovite - visais kitais atvejais.

Ramybės palinkėjimas - tai simbolinis gestas: užtenka linkelti galva šalia esantiems, nevaikštinėjant, neįnešant sumaišties. Svarbiausias dalykas - ne išoriniai ženklai, bet vidinis susitaikymas.

Kaip priimti šv. Komuniją?

Šventąją Komuniją gali priimti tik pakrikštytieji, priėmusieji Pirmąją Komuniją, Atgailos sakramentu (išpažintimi) susitaikę su Dievu ir žmonėmis, o susituokusieji - tik gyvenantys Bažnyčios palaimintoje santuokoje.

Šv. apaštalas Paulius rašo: „Kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties Kūnu ir Krauju. Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Kas valgo ir geria to Kūno neišskirdamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą“ (1Kor 11, 27-29).

Todėl būtina kiekvienam pasiruošti:

- Jei žinai, kad po paskutinės išpažinties padarei sunkią nuodėmę arba ilgesnį laiką (kelis mėnesius) nebuvai išpažinties, nepakanka tik

gailėsčio, reikia pirmiausia išpažinti nuodėmes kunigui. Ruošiantis išpažinčiai, reikia pasimelsti, patikrinti savo sąžinę (geriausia tai atlikti naudojantis maldaknyge). Atsimink: geriau mažiau kartų eiti šv. Komunijos po išpažinties, negu priimti ją nevertai.

- Būti atitinkamai apsirengus;

- Būti nevalgius ir negėrus (išskyrus vandenį ar vaistus) ne mažiau kaip 1 valandą prieš Komunią.

- Tvarkingai, su dėmesingumu ir pagarba Jėzui Jį priimti. Kunigui, dalinančiam Komunią po žodžių „Kristaus Kūnas“ atsakome „Amen“.

- Po to išsizioti taip, kad kunigas galėtų pagarbiai padėti ant liežuvio Švč. Sakramentą. Jokių būdu nereikia nei pritūpti, nei daryti jokių kitų judesių.

- Po šv. Komunijos priėmimo vėl nueiti į savo vietą ir atsiklaupus nuoširdžiai padėkoti atėjusiam pas Jus Jėzui. Jei nerandama savyje minčių, dera naudotis maldaknyge.

- Komunią galima priimti ir antrą kartą tą pačią dieną, jeigu yra rimta proga (laidotuvės, Pirmoji Komuniya, mirusiųjų minėjimai) ir pilnai dalyvaujama antrose Mišiose bei išlaikytas vienos valandos eucharistinis pasninkas, išskyrus vaistus ir vandenį.

„Krikščionybė man atrodo labai nuobodi...“

Esu Liveta. Man 15 metų. Tikiu į Dievą, sekmadieniais su mama einu į bažnyčią, bet... krikščionybė man atrodo labai nuobodi. Noriu su draugais pasilinksminėti, o kunigas per pamokslus vis kartoja, jog reikia nešti savo gyvenimo kryžių, pasninkauti, gailėtis už nuodėmes. Ir apskritai, kažkaip Bažnyčia įtariai žiūri į jaunu žmonių draugystes bei pasilinksminimus. Visur mato tik nuodėmę, užuot siūlydama tik muštis į krūtinę, klūpėti valandų valandas prieš altorių ir kalbėti rožančių. Man tai labai neįdomu. Kunige, ką daryti?..

Miela Liveta, kai Jėzus Evangelijoje sako, „jei kas nori sekti paskui mane, turi atsižadėti savęs ir nešti savo kryžių“, tai nereiškia, kad Jėzus įsako savo mokiniais tik liūdesio ir nelaimių kelią. Iš tiesų krikščionybė nėra perkreiptų veidų religija. Priešingai, Kristus nori, kad mes būtume laimingi. O tam reikia naujo žvilgsnio į mus supantį pasaulį, reikia matyti toliau siekiančiu žvilgsniu nei trumpos malonios akimirkos. Tikras džiaugsmas yra daugiau nei tik akimirka trunkantys mažyčiai džiaugsmi arba kartais džiaugsmo pakaitalai, po kurių neretai žmogus dar labiau nusivilia ir tampa sužeistas. Krikščionio pašaukimas – tai

ne vien ilgesingai žvelgti į dangų ir laukti „pasakų karalystės“. Kristus kviečia mus kurti meilės karalystę jau šioje Žemėje, pagrįstą teisingumu, ištikimybe, atsakingumu, vidiniu grožiu, pagalba kitam. Nes krikščionis nėra tik svajotojas, jis taip pat ir šios Žemės pilietis, Dievo Kūrėjo bendradarbis, kuriantis Gėrio karalystę jau šiandien. O tas kelias dažnai būna skausmingas, nes tenka kovoti ne tik su savo silpnumais, bet susidurti ir su kitų žmonių priešiškuumu. Tada tenka prašyti tos kantrybės nešti Kristaus Kryžių iki galo...

„Jaučiu kaltę...“

Sveiki. Nežinau net nuo ko pradėti. Tiesiog gėdinuosi, nes jaučiu kaltę. Prieš 3-4 metusėjau išpažinties ir neįdrįsau kunigui pasakyti vienos nuodėmės. Tada galvočiau, kaip į mane pažiūrės kunigas, gal pabars. Todėl tai pasakysiu kitą kartą. O kitąsyk vėl manyje kažkas užsikirto, tik mintyse tesugebėjau pasakyti tą nuodėmę. Paskui išvis nebeįėjau eiti išpažinties. Tėvai ragino eiti prieš šventes. Apsilankiau bažnyčioje, bet išpažinties nebėjau, o namo grįžęs pasakiau, kad buvau. Ir dabar nežinau, ką daryti: vėl artinasi šventės, tėvai vėl ragins. Meluoti nebeįėjau, o išpažinties eiti bijau, nes nežinau, ar vėl išdrįsiu pasakyti. Be to, per katekizmo pamokas buvo sakoma, jog tokios išpažintys yra šventvagiškos ir negeros. Kaip surasti drąsos? Paulius

Ačiū, Pauliau, už tavo nuoširdumą. Tu tikrai esi šaunuolis, kad prakalbai apie tai, ką neretas bijo

pasakyti. Nėra nė vienos nuodėmės, dėl kurios gailintis nebūtų atleista. Viešpats tikrai nori įžengti į tavo širdį ir išvaduoti iš kaltės jausmo ir visų baimių. Atiduok jam tą nuodėmių našną ir nebijok. Neišgašdinsi kunigo savo nuodėmėmis. Kokį vakarą pamąstyk, kokios svarbesnės nuodėmės pasitaikė tavo gyvenime, ir nuėjęs išpažink kunigui viską, kiek atsiminsi, ir pamatysi, kaip tau palengvės. Jei ko nors neprisiminsi, nesi-graužk. Viešpats žvelgia į tavo nuoširdumą ir teikia atleidimo dovaną. Jei kitą kartą prisiminsi ką nors užmiršto, pasakysi kitoje išpažintyje, ir viskas bus gerai. Dievas nori tavo širdies ramybės ir nori būti su tavimi. Pasitikėk juo.

„Kodėl bažnyčia tokia senamadiška?“

Kunige, kaip suprasti bažnyčią, kuri neleidžia daug tokių dalykų, kuriuos šiuolaikinis pasaulis laiko normaliais? Kur kiekvieno pasirinkimo laisvė? Bažnyčia draudžia homoseksualų santuokas, jaunimo ikivedybi-nius santykius, neigia partnerystes, neleidžia masturbacijos ir daug kitų dalykų. Kodėl tokia senamadiška? Nors ir žinojau, kad reikia rašyti „bažnyčia“ iš didžio-sios raidės, tačiau mano vidus neleidžia tai padaryti. Kartais pagalvoji, kad bažnyčioje tik seni žmonės ir pati bažnyčia sustabarėjusi, sulinkusi kaip senučiukė su savo sprendimais... Agnė

Miela Agne, bažnyčia (matai, ir aš parašiau mažąją raide, nes žmonės labai siaurai supranta tikrąją

Kristaus Bažnyčią) dažnai yra suprantama tik kaip uždara Popiežiaus, vyskupų, kunigų ir vienuolių organizacija, kurioje nematome paprasto tikinčiojo. Todėl neretai sunkiai mus pasiekia Kristaus raginimas būti visiems atsakingiems už Ją. Apskritai žinios apie Bažnyčią mus pasiekia per televizijos ekranus, laikraščių puslapius, internetines žinių svetaines. Ir dažnai taip jau būna, kad tos naujienos būna negatyvios: kažkoks kunigas pasielgė vienaip ar kitaip, ir tas jo poelgis priešaringai vertinamas. Jei skaitytumei tik tas žinias, susidarytumei labai jau nemalonų Bažnyčios paveikslą – kažkokia nevykėlių bendrija, kuri niekaip neišlipa iš skandalų. Tačiau žiniasklaida sąmoningai ar ne labai retai arba visiškai nekalba apie tai, kas gražaus vyksta Bažnyčios gyvenime. Todėl žmonės, kurių krikščionybės žinių tobulinimas baigėsi su jų Pirmosios Komunijos diena, išgirdę masinių informacijų skleidžiamas naujienas apie Bažnyčią, nelabai suvokia, kokios jos tendencingos ir kad Kristaus Bažnyčia yra svarbi mūsų gyvenimo kelrodė, kuri nenori, kad žmogus pražūtų per savo neatsakingus pasirinkimus. Todėl Ji pasisako prieš tai, kas dar labiau nuskurdina žmogaus sielą ir veda į sąžinės konfliktą. Ji moko labiau suprasti krikščioniškąsias vertybes. Neretai jos mokymas susikerta su interesais kai kurių prekybininkų ir pramonininkų, kurie tada ieško progų ir būdų, kaip supriešinti visuomenę su Bažnyčia ir parodyti tą Jos negatyvų paveikslą. Tačiau Kristaus Bažnyčia negali tylėti prieš blogį

ir nuodėmę, Ji pašaukta skelbti tiesą – kokia ji bebūtų, o kartais ir nemalonią.

„Kodėl Dievas taip žiauriai nubaudė pirmuosius tėvus?“

Kunige, kai perskaičiau Šv. Rašto eilutes, kur aprašomas pirmųjų tėvų sukūrimas ir jų išvarymas iš rojaus, man kilo įvairių minčių. Kodėl Dievas niekaip negali atleisti žmogui už mažyčio obuolio suvalgymą? Negi Dievas toks godus? Ar ne per daug sureikšmintą kaltę? Aš galėčiau visą sunkvežimį šviežių obuolių padovanoti, kad būtų atleista... Artūras

Šaunuolis, Artūrai, esi tikrai sąmojingas. Kai perskaičiau tavo laišką, ėmiau juoktis iki ašarų. Iš tiesų, iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, koks Dievas yra negailestingas, dėl menko obuolio išvarė pirmuosius tėvus iš rojaus. Tačiau Šv. Raštas obuolio simboliu nori pavaizduoti žmogaus atsakomybės ir ištikimybės Dievui santykį. Juk ne tas obuolys toks svarbus, bet svarbiausias žmogaus pasirinkimas už ar prieš Dievą; svarbiausia: myli žmogus Dievą ar ne? Tą „obuolį“ mes kiekvienas laikome savo širdyje ir nuolat privalome klausti savo sąžinės, kaip turime pasielgti vienu ar kitu momentu. Dievui nereikalingas sunkvežimis gražių ir skanių obuolių, jam reikia mūsų meilės ir pasirinkimo vykdyti Jo valią.

„Ar labai didelės minčių nuodėmės?“

Kunige, kaip išvengti minčių nuodėmių? Pasižiūri televiziją, perskaitai žurnalą, laikraštį, visur pilną nuogų moterų paveikslų. Nejučiom pasineri į „garbanotų minčių“ pasaulį. Paskui jautiesi kažkaip nejaukiai ir nepatogiai prieš savo seserį, o taip pat prieš klasės drauges. Pagalvoji savyje, koks esu niekšas ir susitęsęs savo mintimis. Ar labai didelė nuodėmė – minčių nuodėmės? Tomas

Šaunuolis, Tomai, kad išdrįsai paliesti šią subtilią temą. Iš tiesų, ne vienas jaunuolis ar jaunuolė jaučiasi nepatogiai šiandieninėje situacijoje, kai mūsų vaizduotę tiesiog atakuoja įvairūs vaizdiniai, kurie dažnai tampa nekontroliuojami ir sužadina ne visai kilnias mintis. Nuodėmė yra tai, kai žmogus, suvokdamas veiksmo blogumą, sąmoningai ir laisvai ką nors padaro. O nuodėmės sunkumas priklauso nuo veiksmo blogumo – tai yra kokią žalą sau bei kitam padaro ir kaip įžeidžia gailestingąjį Dievo meilę. Kiek pasiduodame šiai fantazijai ir kiek joje yra mūsų sąmoningumo, tiek yra ir nuodėmės. Tačiau pamatytas neskaistus vaizdinys dar nėra nuodėmė, jei mes jam nepritariame. Jis tampa nuodėme, kai ji pakviečiame į savo vidų ir jis tampa mūsų fantazijos vaisius. Tada jau tampa nuodėmė, o iki tol yra tik pagunda.

Minčių nuodėmės sužeidžia žmogaus sielos vidų, įneša netvarką ir padaro sunkiai suval-

domus mūsų potraukius. Kai žmogus pradeda nurenginėti savo mintyse artimą, jis sužeidžia jo orumą, nepaisant, kad jis to nežino. Nes kaip pats sakai vėliau jautiesi labai nepatogiai prieš mergaites, kurias gerbi. Nes tavo vidus sužeistas ir tik Dievo malonė jį gali užgydyti. Svarbu budėti, kad neišsiskaknytų šios nuodėmės, todėl reikia nuoširdžios išpažinties. Dievo gailestingumas ir malonė padeda mums augti ir bręsti kilniems žmonėms. Kristus ragina nepasiduoti nuodėmei, o suklypus, vėl iš naujo atsitiesti. Prašykime drąsos ir jėgos priimti tuos Kristaus žodžius: „Eik ir daugiau nebenusidėk...“

Ugningas pranašas

Nešęs Tautai prisikėlimo viltį

Tikėjimas Panevėžio vyskupijoje subrandino didvyrį, paaukojusį gyvybę už lietuvių tautą. Jis kandidatas į palaimintuosius.

Alfonsas Lipniūnas gimė 1905 m. kovo 12 d. Tal-kokių kaime gausioje valstiečių šeimoje. Buvo septintas vaikas iš dešimties. 12 metų pradėjo lankyti Pumpėnų pradinę mokyklą, o po dvejų metų įstojo į Panevėžio vyrų gimnazijos trečiąją klasę. Besimokydamas gimnazijoje padėjo silpnesniems moksleiviams ir taip užsidirbdavo lėšų pragyvenimui ir mokslui.

1925 m. baigė gimnaziją ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. Čia daug dirbo, vadovavo klierikų abstinentų draugijai, domėjosi katalikiška jaunimo veikla.

1930 m. birželio 14 d. pašventintas kunigu ir paskirtas Panevėžio katedros vikaru bei Panevėžio vyskupijos jaunimo direktoriumi, faktiškai tapo visos Lietuvos jaunimo vadu. 1932 m. baigė VDU Teologijos filosofijos fakultetą teologijos licenciatu laipsniu. 1935–39 m. sociologijos studijos Prancūzijoje. 1939m. paskirtas dėstytoju Panevėžio pedagoginiame institute, šiam persikėlus į Vilnių, tas pačias pareigas ėjo ten. Nuo 1942 m. dar dėstė sociologiją bei pastoracinę teologiją Vilniaus

kunigų seminarijoje, kartu buvo Vilniaus universiteto kapelionas.

Jis nuolat keliaudavo po parapijas, skaitydavo paskaitas jaunimui. Beveik nebuvo sekmadienio, kad nebūtų kur nors išvažiuojęs dalyvauti susirinkime, šventėje ir pan. Jo pamokslai, paskaitos, pašnekesiai, asmeniniai ryšiai turėjo didelę įtaką to meto jaunimui (ateitininkams, pavasarininkams, skautams, angelaičiams). Kaip tik tuo metu uždraudus katalikiškų organizacijų veiklą, jis padėjo jiems organizuoti tolimesnei slaptai veiklai. Valdžia be jokių skrupulų tampė jį po nuovadas, reikalavo mokėti baudas (jas užmokėdavo vyskupas K. Paltarokas). Lipniūnas nepaisė tardymų, protokolų, baudų. Vėliau tuo pačiu ugningumu jis stiprino katalikybę ir lietuviškumą sovietinės ir vokiečių okupacijos metais Vilniuje, kur buvo šv. Jono bažnyčios ir Aušros Vartų pamokslininkas. Be to, jis Vilniuje organizavo šalpa, rūpinosi badaujančiais miestiečiais, nelaimių ištiktisiais. Pats kunigas atiduodavo savo maistą, gautą iš kaimo. Jis paskatino Lietuvos jaunimą nestoti į esesininkų dalinius, nors vokiečiai tokiems ir jų šeimoms siūlė visokias dovanas. Nepaisydamas įspėjimų, jis vis šaukė iš sakyklų Vilniuje: „Iki šiol Lietuvos jaunimo niekas nenupirko. Nei už tabaką, nei už degtinę. Nenupirks ir dabar“. Jam vis liepė nutilti, grasino mirtimi, bet jis nenutilo. Todėl mes galime didžiuotis, kad vieninteliai iš vokiečių okupuotų tautų neturėjome esesininkų. Bet kun. Alfonsas buvo suimtas ir išvežtas į Štut-

hovo koncentracijos stovyklą. Ir čia jis neužmiršo savo kunigiškų pareigų, stengėsi priėti prie kiekvieno parpuolusio ar mirštančio, klausydavo išpažinčių, organizuodavo pamaldas. Lageryje leido gauti kartą per mėnesį iki 5 kg siuntinį. Namieškių kunigas prašydavo atsiųsti duonos džiovėsių. Gautą maistą jis išdalindavo alkaniems belaisviams, sau dažnai nepasilikdamas nieko. Ir čia jis vadovavosi principu – viskas kitiems, nieko sau.

Artėjant frontui 1945 m. sausio mėn. vokiečiai varė 823 belaisvius prie jūros į Pucką. Lenkai šią kelionę vadina „Mirties maršu“, nes nepaeinantys buvo sušaudomi. Ir jos metu jis maistą dalinosi su kitais, nors draugai priekaištavo, kad jiems vėliau teks jį maitinti. Sako, kad jis vos bepaėjo, svėrė apie 40 kg. Vis tik kovo mėn. pasiekė Pucką, čia jau buvo rusai. Kunigas ir čia organizavo labdarą: rinko drabužius ir mainė į duoną alkaniems, net pats sirgdamas lankė ligoninėje sužeistuosius. Sergantį dėmėtąja šiltine ir plaučiu uždegimu jį vargais negalais paguldė į perpildytą ligoninę, tačiau jau buvo per vėlu – kunigas užgeso 1945 m. kovo 28 d. – Didįjį Trečiadienį. Jis dar ruošėsi Didžiojo Penktadienio pamokslui ir rašė: „Aš kenčiu ir mirštu. Bet aš prisikelsiu. Be mirties nėra prisikėlimo. Ir mes visi, ir tauta, kuri kenčia ir apmirusi, kelsis kaip nugalėtoja“. Kitoje vietoje: „Mirti nebijau, tik norėčiau dar būti naudingas Tėvynei“. Kun. Stasys Yla rašo: „Vakarais, kai susirinkdavom, mums vis atrodė, kad kažko trūksta. Ir tada

sakydavom: „Nėr mūsų Alfos!“ Be jo neišsivaizduojamas buvo mūsų bendravimas. Jis visada buvo mūsų širdyse. Tiesus, ištikimas, nuoširdus. Ateini pas jį, gali viską pasakyti, net apie jį patį. Niekad jis neišsižeis, niekam paslapčių nepasakys. Jam nebuvo priešo, o draugas – kiekvienas“. 1989 m. rugsėjo 12 d. Kunigo palaikai grįžo į Lietuvą prie Panevėžio katedros.

Malda

(prašant kunigui kankiniui Alfonsui Lipniūnui altoriaus garbės)

Viešpatie Jėzau Kristau, argi Tavo kunigas kankinys Alfonsas nėra mums šventumo pavyzdys? Tavo pašauktas jis lietuvių tautai nešė prisikėlimo viltį, viską atidavė kitiems ir nieko nepasiliko sau.

Viešpatie, Tu pasakei, kad nėra didesnės meilės kaip gyvybę už kitus atiduoti. Tad suteik malonę, kad kunigas Alfonsas, meilę ir tikėjimą paliudijęs kankinyste, ir danguje mus užtartų. Jo didvyriškumas tepaskatina jaunimą šiandienio pasaulio išmėginimuose drąsai ir ištikimybėi. Amen.

Atsiliepimai apie Dievo Tarną Kunigą Alfonsą Lipniūną

Vienintelis šventasis, kurį aš gyvenime esu sutikęs. Tvirtai tikiu ir jaučiu, kad Jis yra šventasis, nežiūrint, ar Jis kada nors Bažnyčios bus tokiu pripažintas ar ne. (Dr. Rimvydas Sidrys)

Kunigas Alfonsas Lipniūnas – šventasis. (inž. Pilypas Narutis)

Lipniūnas buvo reta socialinė asmenybė, kuri vaiko sielos tyrumą siejo su vyro kovos drąsa, mažą ūgį su dvasios didybe, žmogišką švelnumą bei jautrumą su besąlyginiu principingumu. Ryškiausias Jo bruožas – pasišventimas ir darbas be atvangos. (kun. Stasys Yla)

Kunigas Alfonsas – tarytum Senojo Testamento pranašas, Dievo siųstas su didžia misija: suspaudimo ir neivilties valandoje skelbti tautai dvasinį nusiraminiimą; skelbti žodžiu ir gyvenimu. (J. Kakarieka)

Jis krito drąsiame žygyje. Tačiau Jis kovą laimėjo. Laimėjo savo mirtimi, nes didvyriška mirtis kovą dar labiau įprasmina. (K. Bradūnas, E. Tumienė)

Jo dvasia tebėra gyva visuose, kurie turėjo laimės būti kada jo draugėje ar bent girdėti jo žodį. Mylėjo Jis žmogų: žmogų, žvelgiantį Dangun, ir žmogų, klumpantį piktojo prado brūzgynuose. (St. Petersonienė)

Prie Jo kapo Lietuvoje ir Lenkijoje nuolat meldžiasi žmonės. Apie Jį rašomos knygos, piešiami Jo paveikslai – Jis visada pasiliko su mūsų rūpesčiais!

Brangieji,

nuolat prašykime Dievą, kad Kunigą-Kankinį Alfonsą iškeltų į altoriaus garbę!

Melskime ir Kankinio užtarimo ligose bei problemose.

Apie Jo užtarimu gautas malones prašome pranešti Panevėžio vyskupijos kurijai.

Adresas: Upytės g. 3, LT-35248 Panevėžys,

Tel.: 8-45 435156, 8-45 432930, faksas: 8-45 500407

El. paštas: pkurija@takas.lt

Apie gautas malones galima pranešti ir per savo kleboną. Jei tai stebuklingas pagijimas, būtina pažyma su gydytojų parašais. Be to, gali būti atsivertimai, pagalba nelaimėse ir nesėkmėse, sielvartuose. Tokiu atveju siųskite pranešimą į kuriją su kelių liudytojų parašais, nurodydami tikslų adresą, telefoną ir el. paštą. Taip pat prašome pranešti, stebuklingai atsikračius narkotikų, alkoholio ir kitokių kūno ir sielos negandų.

Apie kun. A. Lipniūną internete:

<http://www.lipniunas.com>

<http://pn.lcn.lt>

Leidėjas Panevėžio vyskupijos kurija
Spaudai ruošė Asta Radvenskienė / AMALKEROS LEIDYBA
P. Puzino g. 2, Panevėžys, www.amalkerosleidyba.lt

Apimtis 3 sp.l.
Tiražas 10 000 vnt. Užsakymo Nr. 1636
Spausdino AB spaustuvė TITNAGAS
Vasario 16-osios g. 52, Šiauliai